

Nr. 6 • 1938

OLITSEILEHT

Narva Linaketramise Manufaktuur

Vabrik: Narvas. Kontor: Tallinn, Pärnu mnt. 11

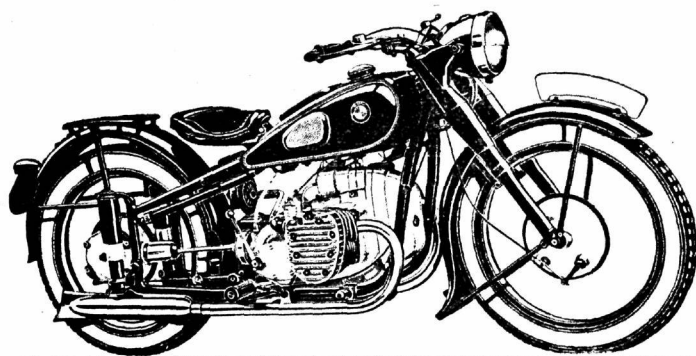
Valmistab linaseid riideid:

pesu-, voodi-, laua-, kleidi-,
mööbli-, käterätiku-, välja-
õblemise jne. ning

uuemates mustrites:

piketekke, päevatekke,
põrandavaipu, voodiesiseid
vaipu; purje-, presendi-, im-
pregneeritud mantli- ja põ-
randariideid.

Müügil kõigis suuremais manufaktuurärides üle maa.

BMW MOOTORRATTAD

on oma ehituselt seni ületamatud. Täiesti kapsel-
datud mootor ja käigukast, teleskoop-kahvel, ta-
garattavedrutus ja kardaanvedu teevad ta prae-
gusaja mugavaimaks ja vastupidavaimaks moo-
torrattaks.

K-M. LIER & ROSSBAUM
Tallinn, Viru 7

Politseileht

ILMUB 2 KORDA KUUS

Nr. 6 (509)

TALLINNAS, 31. MÄRTSIL 1938

XVII aastakäik

KAESOLEVAS NUMBRIS LEIATE: *Rahvuslik omapära.* — Mõndagi on veel vaja isikute üleriigilise otsimise edukuseks — A. Liit. — Jälitamispraktikast — P. Hansar. — Tähelepanekuid Rootsi politseist — A. Tamtik. — Ülevaade prefektide tegevusest adm.-korras otsustatud süüteoasjade kohta 1937. a. — J. Raidjõe. — Ülevaade Eesti riigivõimude võitlusest riigivastaste elementidega. — Elust politseikoolis jm.

Kaane pildil: Kehalise kasvatuse tund Politseikoolis.

Rahvuslik omapära

Omakultuuri päevade puhul ei ole ülearune puudutada mõne reaga neid alasid, mis kuuluvad rahvusliku omapära hulka ja mille najai öieti rahvas võib näidata oma ajaloole, kuna küllaldase ajalooaga rahval on olemas rahvuslik omapära ja kultuur.

Alles viimaseil aastail on suurenenud nende ringkondade read, kes rahvusliku uhkustundega soodsal juhul julgevad vihjata meie rahva suure minevikule ja sellest tufetavad vääriolist olevikku ning tulevikku. Seega vabaneb rahvas nagu enda alavääristamise kompleksist ja võib sellest, mida tihti nagu tühja-tähja muinasteaduse vara hulka loeti, esile tõsta suuri kultuuri annuseid.

Kui raske on seista teiste rahvastega kõrvuti, kui ei ole näidata mingile omapärale. Mee-nutan ühe ajakirjaniku kurtmist, kui ta oli piinlikus olukorras Saksamaal jõulupuu juures, kus iga rahvus pidi andma rahvuspäraseid jõululaule. Lihtsalt ei ole midagi, mis oleks eestipärane! Ometi võiks meie rahvuslik muusikapõld siin pakkuda seda, millest puudus. Ei ole kahtlustki, et sellest üle ei saada, üle on saanud teistegi laulude alal ja on loodud rahvuslikule omapärale tugenevaid laule kooridele. Üks Leedu konservatooriumi professoreid, kes eestlastega oli kokku puutunud endisel Venemaal ja kuulnud Peterburis ja Moskvas eestlaste laule, ütles, et temale on need laulud kõik tuttavad olnud saksa laulude sarjas, ning temal on olnud mulje, nagu puuduks eestlastel siin omakultuur täiesti. Hiljem, riikliku iseseisvuse aja kestel, mil ta on jälginud eesti laulu arenemist, on ta võinud tungida juba eesti laulu sügavusesse ja ütleb, et selle järele ta tunneb eestlasi rohkem

kui muu avalduse kaudu. See ei ole muud midagi, kui aukohale on asetatud eesti vanalaulule tugenev laul. Algul oli selline laul meile enestelegi kuidagi võõras, kuid nüüd tunneme, kui võrd omaseks see on muutunud ja kui võrd uhked sellele võime olla.

Need paar näidet ei vihja muule kui sellele, kui võrd raske on iseseisva rahvana püsida teiste kõrval, kui ei ole võimalik näidata rahvuslikule omapärale ja kui võrd meie vanarahvas on olnud meie praegusest põlvest ees omapäraga. Ühtlasi ka seda, et muistsete põlvede loodud varad on need, millele peame rajama omakultuuri, seda tuues vastavas serveeringus uue aja nõude-lauale.

*

Eesti Rahva Muuseum oma etnograafiliste kogudega on äratanud terve maailma etnograafide tähelepanu, seda mitte suuruse, vaid mitmekesisusega. Seda enam, et suurte rahvaste vastavad muuseumid meie kogudega alles viimase paarikümne aasta kestel on võinud tutvuda. Meie rahvariie oma stiili, värvikompositsiooni ja materjali valikuga on nüüd kõikjal leidnud suurt tähelepanu. See ei ole tähtis ainult etnograafilisest seisundist, vaid selle kaudu on õpitud tundma ja hindama eesti rahvast kui ajaloolist rahvast, kes ei tarvitse teistelt võtta, vaid võib pigemini teistele anda. Ja kui selle arvel osatakse kõike seda, mis vanarahva kultuur aastasadade ja tuhandete kestel meie põlvele paigale on pannud, kasutada praeguses elus, rikastume niivõrd, et meil ei pruugi musterkirju võtta teistelt rahvastelt, vaid need on meil enestel. Võime uhked olla oma rahvariide kultuurile,

Askeldusi setu tares, mis asub E. R. Muuseumis.

rahvuslikele ehteile, ilustatud tarbe- ja iluasjadele, sepatöödele, puutöödele. Siin on mitukümmend ala, mis on aluseks omakultuurile.

*

Mõni aasta tagasi võisime üllatusega konstateerida oma rahvaluule vanavara aida suurt täiuslikkust ning mitmekesidust, millele ei ole

vastu seada teisi. Nende kaudu kõneleb meie rahvas oma ajalugu ja selle kaudu saime jaole oma rahvuslikele lauluviisele.

*

Meie kirjandus ja lavakunst on leidnud omapärajooni, tarbe- ja rakenduskunst samuti. Ainult mõned alad on veel, kuhu pole suudetud istutada rahvuslikku joont, mitte otsitud, vaid põlvenevat.

Mitte üksi see, mis loodud varisenud põlvede poolt, ei kuulu rahvusliku omapära hulka, vaid ka see, mis luuakse praegu. Kuid siin on tarvis ainult leida seda, millega sulaks ühte rahva tõeline hing. Need, kes seda oskavad otsida ja leida, on tõsised kunstnikud.

*

Kui nüüd hea algatusena korraldatakse omakultuuri päevi, siis küll selleks, et teha üle vaadet sellest, mis meil on olemas, millest selgub, mida veel vajame.

Omakultuuri kaudu saavutatakse tõeline rahva iseseisvus.

A. P.

Mõndagi on veel vaja isikute üleriigilise otsimise edukuseks

A. LIIT

Meie praegune isikute üleriigilise otsimise kord kehtib 1. jaanuarist 1922, seega 16 aastat. Millise murrangulise pöörde tõi praegune kord võrreldes endisega, seda mõistavad täies ulatuses ainult vanemad politseiametnikud, kes isiklikest kogemustist mäletavad endist korda. Noorile kaasvõitlejaile olgu lühidalt tähendatud, et enne praegust korda toimus isikute üleriigiline otsimine vene ajast päritud eeskujul järgmiselt: otsimisi alustas tavaliselt politsei- või kriminaalkomissar, kes saatis sellekohased ringkirjad alluvaile konstaabileile, kandes ühtlasi ette prefektile. Prefekt paljundas otsimiskirja prefektuuri jaoskondadele ja teistele prefektidele ning eripolitsei komissariidele. Teised prefektid omakorda paljundasid saadud kirja oma jaoskondade jaoks ning jaoskonnad üle riigi konstaablite jaoks. Need korduvalt paljundatud otsimiskirjad kanti kõikjal lauaühendisse ja õmmeldi hoolikalt kaustadesse. Prefektuurides ja jaoskondades peeti peale selle veel otsitavate tähestikulisi registreid, kuid viimaseid paratamatult kronoloogilises järjekorras. Kons-

taablid paigutasid saabunud otsimiskirjad saabumise järjekorras lihtsalt kausta. Sama ringkäigu tegid läbi ka juhuslikud otsimise lõpetamise ringkirjad. Tegelikul otsijal — konstaablil, eripolitsei ametnikul — seega puudus kindlas tähestikulises järjestuses korraldatud otsitavate nimekirj. Samuti puudusid eripolitseides otsitavate kartoteegid.

Tänapäeval kõlab see muinasjutuna, kuigi sellest on kõigest 16 aastat tagasi. Ent ka siis üllatati mõnikord otsitavat leidmisega. Tõele au andes — küll ainult mõnikord. Selle eest aga higistas üle 50 kantseleiametniku üle riigi päevpäeva kõrval otsimiskirjade paljundamise ja lauaühendisse sisse- ning väljakandmisega. Praegu tegelevad isikute üleriigilise otsimise materjali korraldamisega ja tegelikele otsijaile kättetoimetamisega ainult kaks ametnikku, kusjuures antav otsimismaterjal on sõna tõsisest mõttes viimistletud ning saadava materjali korrashoidmine nõuab minimaalset ajakulu.

Pole huvitusetu teada, et 16 aasta kestel on alustatud ümmarguselt 101.000 isiku üleriigilist

otsimist, kellest leitud ümmarguselt 90.000. Keskmiselt tähendaks see, et aastas alustati 6300 isiku otsimist ja samal ajal leiti 5600 otsitavat. Kui aga 101.000 lahutada 90.000, saame 11.000 suuruse jäägi, mis tähendab seda, et 1. jaan. 1938 jäi leidmatuks 11.000 otsitavat.

Mindes üle rahvalikule statistikale, tuleb välja, et 16 aasta kestel iga kümnes kodanik, rinnalapsed kaasa arvatud, on olnud politsei kaudu üleriigiliselt otsitav ja et praegusel hetkel on neid saja hulgast üks. Tegelikult asi pole nii halb, kuna enamik otsitavaist on püsiva elukohata normaalse eluviisiga isikud, keda ametivõimud olid sunnitud 16 aasta kestel korduvalt taga otsima.

Miks otsitakse kedagi politsei abil üleriigiliselt? 1933. aastal alustati kokku 6568 isiku otsimist. Neist otsiti 3.593 jaoskonnakohtunike poolt, 339 teiste kohtuasutuste poolt, 523 politseiasutuste poolt, 691 maksudevalitsuse poolt, 98 kaitseväeasutuste poolt, 574 raudteede valitsuse poolt (jäänused), 715 omavalitsuste poolt ja 35 teiste asutuste poolt. Seega seaduse- ja korrariikujad olid (ja on praegugi) otsitavate hulgas tugevas ülekaalus. Ent viimaseist otsiti ainult 578 isikut areteerimiseks, kuna teiste suhtes oli vaja elukoha teatamine. Sellest järgneb aga, et 91 juhul sajast otsitaval puudub eriti tungiv põhjus enese peitmiseks.

Meil jäi 1. jaan. 1938 leidmatuks 11.000 otsitavat. Kes need on?

Kui käsitleda asja puhtmatemaatiliselt, siis pole vastus kaugel: otsitavaist 10% on seesuguseid, kel enam-vähem tungiv põhjus enese varjamiseks; 1. jaan. 1938 leidmatuks jäänute arv teeb välja ligikaudu 10 protsenti isikute arvust, keda asuti otsima üleriigiliselt. Järelikult leidmata on kõik seesugused, kellel on põhjust ennast varjata.

Õnneks asi pole nii. Areteerimisele kuuluvaid on tegelikult avastatud protsentuaalselt samal määral kui teisigi. Seega 11.000 leidmatu hulgas on ligi 10.000 seesugust isikut, kel puudub eriline põhjus enese peitmiseks politsei eest. Ja kus leidukski meil sääraseid „nurgataguseid“, kus tuhanded head kodanikud võiksid endid hoida aastate viisi redus?! Järelikult isikute üleriigilise otsimise teostamises peab leiduma vigu, mis kutsuvad esile nii suure leidmatute arvu. Järgnevalt puüan mainitud vigu valgustada.

Esimeseks peab tähendama, et meil tihti alustatakse isikute üleriigilist otsimist liiga kergel käel, mistõttu otsitavate arv paisub üleearuselt suureks. Näit. maksuametkond saadab maksunõude võlglaste poolt antud aadressi järgi. Vahepeal maksnik on muutnud oma elukoha. Seesugustel juhtudel maksu sissenõude ametnik piirdub tihti ainult isiku järelepärimisega maksunõudes märgitud elukohas, linnades vahest ka aadressbüroos,

Keila-Joa kosk kevadeses vetekülluses.

ning saanud vastuse, et isik lahkunud „teadmata kuhu“, nõuab jalamaid tema üleriigilist otsimist.

Ent meie kõik teame väga hästi, et inimene harva lahkub oma senisest asukohast „teadmata kuhu“. Reeglipäraselt on elukoha vahetus sündmuseks, mida kaalutletakse, valmistatakse ette, arutletakse ümbritsevate isikutega, jäetakse maha jääjaile uus aadress ning jäädakse ühe või teisega neist kirjavahetusse. Seega järelepärimistega kõigilt isikuil, kelledega otsitaval oli püsivamaid kokupuuteid või suhteid, nagu omakseilt, teenijate suhtes — leivavanemailt, majaperemeestelt, majahoidjailt, kaasteenijailt ja tuttavalt, läheb enamasti korda selgitada, kuhu isik läks. Teenijate suhtes on uue elukoha avastamisel üheks abinõuks järelepärimine vanemailt ja sugulasilt. Viimaste asukohad on tavaliselt teada teenijate seniseile leivavanemaile. Mainitud abinõudega saadakse otsitava uus elukoht palju kiiremini kätte kui võrdlemisi raskelt liikuva üleriigilise otsimise kaudu, ja mis peaaegu — jääb ära palju asjatut kulu ja tööd. Peab tähendama, et eriti raske ja aeganõudev on taluteenijate elukohtade avastamine üleriigilise otsimise korras, kuna taluteenijad liiguvad peamiselt vallast valda ja maal puudub elanike korralik registreerimine.

Teiseks suuremaks paheks on otsimise alustamine moonutatud nime all. On mõeldud nii perekonna-, ees- kui ka isanimi. Siin patustatakse palju, vaatamata korduvaile tähelepanu juhtimisele. On arvata, et suur osa aastate kestel leidmatuks jäänuist esinevad otsimiskirjades moonutatud nimede all.

Kuidas tekivad nimemoonutised ja kuidas neid vältida? Ühest küljest lohkast käekirjast, kus i-d võib võtta e-na, kaht i-d u-na, a-d o-na ja ümberpöörduvalt, u-d n-ena jne. jne. Siin oleks tarvis palju kätt ametnike vastu kõigist ametkonnist, kes harrastavad nimede kirjutamisel arsti-

käekirja, aga samuti ka ülemustele, kes lasevad läbi seesugused seitset kanti loetavad nimed.

Edasi — lohakas suhtumine nime õieti kirjutamisel. Nende ridade kirjutaja on näinud toimikut, kus ühe asjaosalise perekonnanimi figureeris seitsmes erikujus, seejuures kolm moonutatist oli pärit ühelt ja samalt ametnikult. Kuidas seda vältida? Samal viisil, nagu eespool soovitasin.

Nimede moonutamisi tekib sageli isikute ülekuulamisel või muul asjaajamisel, kui neil pole ette näidata isikut tõendavaid dokumente (ärgu unustatagu kunagi küsimast mainitud dokumente!). Sel puhul vähemalt kontrollitagu kuulmise järgi kirjutatud nimi isiku allkirjaga. Enamik meie rahvaliikmeist kirjutab oma nime õieti.

Kõige lihtsam on nime moonutamine juhul, kui otsitava nimi tehakse kindlaks tagaselja, näit. süütegude kordasaatja suhtes tunnistajate kaudu, eriti veel siis, kui otsimisele kuuluv isik omab võõrapärase nime. Siin peab igal üksikjuhul järele mõtlema, kas ei leidu võimalusi nime õigekirjutuse kontrollimiseks ametlike ürikutega.

Perekonnanime moonutamisi tuleb ette veel seetõttu, et toimikus käsitatakse asjaosalise nime mitte nimetavas, vaid mõnes muus käändes. Näit. ametnik kirjutab, et ta kuulnud üle „Joosep Mäe, kes seletas...“. Selle protokolli põhjal alustatakse hiljem „Joosep Mäe“ otsimist, kuid otsitava perekonnanimi on „Mägi“. Selle vältimiseks peab nõudma, et ametlikes kirjus ja toimikuis asjaosalise perekonnanimi kirjutataks alati nimetavas käändes, mitte apostroofiga eraldatult lisandatakse käändelõpp, näit. Mägi, Mägi't, Mägi'le jne. Toon mõningaid näiteid nimede moonutamistest:

Õige nimi.	Moonutis.
Troom	— Troon
Bergmann	— Perkmann
Sarapuu	— Saarepuu
Tropp	— Trepp
Broun	— Braun
Liinart	— Linnart
Kuptscha	— Kruptsha
Bötschkov	— Bitschkov
Drobuškin	— Drabuschkin
Bahval	— Pahvel
Tõsjatšnikov	— Tisetšnikov
Vanaase	— Vanas
Aleksandra	— Aleksander
Magda	— Marta
Solom	— Salom
Hendrik	— Hindrek
Georg	— Jüri
Aleksei	— Aleksander

Olgu tähendatud, et nimede moonutamist tuleb rohkesti ette võõrapärase nimede käsitamisel,

mispärast peab soovitama nende suhtes eriti suurt hoolsust ja ettevaatust.

Vaatame nüüd edasi, mida oleks vaja tegeliku otsimise edukuseks. Tegelik otsimine jaguneb teatavasti: a) Politseivalitsuselt saadavate otsimiskaartide ja -nimekirjade võrdlemiseks elanike registreerimise materjaliga ja b) isikute vahetuks kontrollimiseks. Otsimismaterjali võrdlemine elanike registreerimise materjaliga seisneb praegu selles, et linnades, kus asuvad krim.-politsei asutused, Politseivalitsusest 1—2 korda nädalas saadavate otsimiskaartide järgi vaadatakse aadressbüroost järgi, kas otsitavad ei ela linna piirkonnas. Eitaval korral Tallinnas, Tartus ja Narvas paigutatakse otsimiskaart aadressbüroos elanike registreerimise kaartide hulka juhuks, kui otsitav hiljem peaks asuma linna elama. Väikelinnades seda ei tehta, selle asemel aadressbüroo annab krim.-politseile päeva kestel sisse registreeritud isikute nimekirja ning krim.-politseis võrreldakse viimast otsitavate kartoteegiga. Linnades, kus asuvad kriminaalpolitsei asutused, võrreldakse igal hommikul võõrastemajadelt saadavate õõbijate nimekirju otsitavate kartoteegiga. Neis linnus ja alevs, kus krim.-politsei asutused puuduvad, samuti maarajoonides jätab aga elanike registreerimise materjali kasutamine otsimise huvides praegu veel võrdlemisi palju soovida. Esiteks otsimismaterjal otsitavate nimekirjade näol jõuab mainitud kohis päralt võrdlemisi suure hilinemisega, läbisegi poolteisekuiste vaheaegade järele. Politseivalitsus võiks ju saata otsitavate nimekirju ka lühema aja tagant, kuid siis tõuseks aasta kestel saadavate nimekirjade arv, mis teeks nende käsitamise tunduvalt raskemaks, eriti konstaabileile. Osalise paranduse saavutame juba seega, kui Politseivalitsus juba lähemal ajal hakkab saatma otsitavate kaarte ka kõigile väikelinnus ja alevs asuvaile politseikomissarele, kus maksab elanike registreerimise kohustus, millega neile võimaldab oma aadressbüroosid senisest suuremal määral rakendada otsimise teenistusse.

Maarajoonides, kus puudub elanike registreerimise sundus, ei paku elanike arvelpidamise materjalid valdade valijate ja maksnike nimekirjade näol kuigi rahuldavat abinõu otsimise huvides, kuna mainitud nimekirjad haaravad peamiselt püsiva elukohaga elanikkonda, kelle bulgast harva keegi satub üleriigiliselt otsitavate isikute nimekirja. Üleriigiliselt otsitavad moodustavad suures enamikus liikuva elemendi. Kuid päris lootusetu ei ole otsitavate nimekirjade võrdlemine ka vallavalitsuste nimekirjadega, sest paljud otsitavad põlvnevad m a a l t, kus omavad samanimelisi sugulasi — vanemaid, vendi-õdesid, onusid ja onupoegi, kelledega seistakse kirj vahetuses ja kelledelt konstaabel õige käsitluse juures võib saada andmeid otsitava viibimiskohast. Seega

Aastaid tagasi toimiti Rakveres asetsevas meiereis suurem võivargus. Meierei asus endises piiritusevabrikus ja hoone ühes osas elas inimesi. Teopaiga vaatlusega selgus, et vargad olid purustanud meierei välisakna klaasi ja lahti murdnud esimese ruumi ning või-hoiuruumi vahelise lukustatud ukse. Purustatud aknaklaasi tükkidelt leidsid ametnikud üksikuid näpujälgi ja neist üks selgem võeti asitõendina juurdluse juurde. Leitud näpujalg oli ainuke varga poolt mahajäetud tõend. Tol aja oli daktüloskoobiline kartoteek veel lapsekingis. Küsitav oli, kas üldse on võimalik kindlaks teha varast näpujälje järgi. Pealegi oli küsitav, kas see jälg oli üldse varga poolt tekitatud. See võis olla tekitatud kas mõne meierei töölise või ka külastaja poolt. Andmete kogumisel meierei hoones elutsevate isikute seas selgus, et samas hoones elutses keegi lesknaine M. K. ühes oma 6-aastase tütrega. Kuulduste järgi ta pidi olema kahtlaste eluviisidega ja ta korteris olevat käinud enne vargust võõraid isikuid. Et lähemat selgust saada M. K. juures viibinud isikuist, kutsuti M. K. kriminaalpolit-

seisse ülekuulamiseks. Tuhud kriminaalpolitseisse, oli M. K. võtnud kaasa oma 6-aastase tütre. Ülekuulamisele ei saanud M. K.-lt midagi teada. Ta eitas võõraste viibimist oma korteris enne vargust. Juurdlust toimijal tekkis mõte, et vahest teab midagi seletada M. K. tütar. Selleks kutsuti laps teise tuppa ettekäändel, et näidatakse ruume ja seal leiduvaid esemeid. Ametnikul tuli kokku võtta kõik oma osavus, et last mitte hirmutada. Kõigepealt tuli tuua kohale maiustusi ja sõbrustada lapsega. Tuli rääkida last huvitavaist asjust. Pikapeale hakati pärima lapse elust ja tegevusest ja lõppeks sugulasist ja tuttavaist. Kõige selle tagajärg oli lapse ilmsüütu seletus, et tema käinud oma emaga Tallinnas tädi J. juures ja viimane sõitnud Tallinnast neile külla. Vagunis sõitnud nendega seltsis keegi onu, kelle nime laps ei teadnud. Onu olevat Tallinnast nendega kaasa tulnud ja tulnud ka Rakvere jaamas rongilt maha, kuid nende korterisse ei olevat tulnud. Lapse seletusest selgus, et nad on tulnud Tallinnast Rakverre varguse eelpäeval. Nüüd võeti käsile jälle M. K., ja kui tema

võrreldes vallamajas otsimiskirju vallaelanike nimekirjadega, konstaabel ei pea leppima ainult sellega, et ta teeb kindlaks, et ükski valla alalisest elanikest ei ole hetkel otsitav või juhuslikult koguni on seda, vaid ta peab selgitama ka seda, kas vallas ei ela isikuid, kellel otsitavatega on ühiseid perekonnanimesid. Isanimede ja sünniaastate lähem võrdlemine võib omakorda kinnitada oletust, et otsitav omab vallas sugulasi, kes võiksid teada ta praegust elukohta. See sugust oletust peab alati kohal kontrollima. See on küll veidi tülikas, kuid mis siin parata. Arvan, et konstaablid säästaksid palju aega, kui nad aeg-ajalt soetaksid enestele rajooni alaliste elanike nimekirja tähestikulises järjekorras külade ja talude lisandamisega. See tähendaks ühekordselt küll võrdlemisi suurt tööd, kuid tasuks end aastate kestel kuhjaga, ja seda mitte ainult otsitavate avastamisel, vaid palju enam veel kogu muu asjaajamise alal.

Peale mainitud nimekirjade tuleb maal ja üldse kohis, kus ei kehti elanike registreerimise sundus, kasutada otsimise huvides ka rajoonis teostevate ettevõtete nagu käitiste, põlevkivi- ja turbakaevanduste, väljastpoolt tulnud tööjõuga teostatavate metsa- ja kraavitööde jne. töölise nimekirju. Nagu kogemused näitavad, annab see alati häid tulemusi, kui võrdlemist teostatakse küllalt sageli ja põhjalikult.

Maal elutsevate välismaalaste hulgast otsitavate leidmiseks tuleb kasutada prefektuurides peetavaid välismaalaste kartoteeke. Ülesande täitmine kuulub prefektuuri kantsleijõududele.

Kõige paremaks abinõuks otsitavate massiliseks leidmiseks maal peaks õigupoolest osutama iga aasta jaanuaris ilmuva otsitavate üldnimekirja võrdlemine Tulum. sead. § 37 põhjal antavate elanike nimekirjadega jaanuari-veebruarikuus. Täheleandvad ju need nimekirjad ometi iga-aastasest rahvaloendust ning teoreetiliselt võttes peaks olema võimalik nende järgi avastada kõiki otsitavaid. Ent tegelikud tagajärjed pole sugugi nii hiilgavad. Viga seisneb selles, et mitte kõik konstaablid ei kasuta mainitud võimalust ühesuguse energiaga. Seda näitavad väga kujukalt Politseivalitsuses peetavad ülevaated. Siin langeb osa vastutust ka härradele komissaridele, kes nähtavasti ei juurdle küllaldase põhjalikkusega põhjusi, miks ühed konstaableist leiavad nii veebruari võrdlemisel kui ka hiljem järjekindlalt otsitavaid, teised aga mitte.

Lõppeks olgu juhitud tähelepanu sellele, et nii kirjalike materjalide kasutamisel kui ka vahetult isikute kontrollimisel otsija peab alati arvestama ka mõnesuguse nimede moonutamise võimalust ning seejuures veidi pingutama oma efektiivsust ja kombineerimisvõimet moonutise paljastamiseks. Näit. otsimiskirjas seisab „Vanas, Peeter Jaagu p. s. 1890.“, vallas aga elab või aadressbüroos on registreeritud „Vanaase, Peeter Jaagu p. s. 1890.“. Siin ei ole üleliigne selgitada vastavate järelepärimistega Vanaase'melt eneselt ja tarbekorral ka ta lähimailt naabreilt, kas tal ei ole tegemist asutusega, kes otsib „Vanas't“.

(Järgneb.)

sai teada, et ametnik oli teadlik tema Tallinna sõidust, seletas M. K., et tema olevat käinud küll Tallinnas õe J. U. juures ja õde käinud teda külastamas, kuid kedagi meesisikut ei olevat nendega kaasa sõitnud ja vargusest ei tea ta midagi. Ülekuulatatav võttis ka õigeks, et õde on sõitnud Rakverest varguse õöl. (Seejuures pean tähendama, et M. K-l jäi teadmata, et teateid selle kohta saadi tema tütrelt.)

Et M. K. alguses salgas õe Rakveres käimist ja et see sündis enne varguse päeva, võis oletada, et M. K. juhatas kätte varguse koha ja varguse toomis M. K. õde ühes kaasasõitnud meesisikuga. Et seda selgitada, sõitis ametnik Tallinna. Seal otsiti üles J. U. korter, kus toimiti läbiotsimine, kuid varastatud võid ei leitud. J. U. seletas küll, et käinud Rakveres, kuid meesisiku kaasasõitmist ja varguse toimimist ta eitas. Tallinnas J. U. tuttavate kohta andmeid kogudes selgus, et tal oli lähem vahekord kellegi politsei-korndnikuga. J. U. seletusest selgus, et kavatses politseinikuga lähemal ajal abielluda. Ühtlasi palus ta ametnikku, et ta ei räägiks politsei-korndnikule, milles teda kahtlustatakse, sest see võiks rikkuda nende vahekorra. Oli korraldus viia J. U. igaks juhuks Tallinnast Rakverre ja selleks asutigi rongile. Õnneks juhtus olema kupeedega vagun, kuhu võidi poetaada. Teisi kaassõitjaid kupees ei olnud. Nii oli ametnikul hea võimalus jutleda J. U-ga. Ametnikule oli selge, et kui J. U. vaikib loost, siis ei ole võimalik teisiti vargust selgitada. Kuidas J. U. viia ülestunnistamiseni, oli ametnikule raske ülesanne, sest J. U. oli äärmiselt diskreetne ja isekas. Tuli tarvitusele võtta oma kõneosavus, et kuidagi mõjutada naist ja leida õige tee naise hinge. Lühikese jutlemise järele oli selge, et temalt võis midagi teada saada vaid meelituselga. Al-

gas jutlemine, mis algul ei tahtnud kuidagi sobida naise kinnise iseloomu tõttu. Ka ei leidnud ametnik alguses õiget teemat. Küll püüdis meenutada talle ta lapsepõlve, vanemaid jne., kuid miski ei aidanud. Ikka jäi naine endiselt kinniseks. Lõppeks otsustas puudutada naise vahekorda politsei-korndnikuga, püüdes selgeks teha J. U-le, kui alatult ta on petnud meest, keda armastab, kavatsedes temaga abielluda ja seejuures ise toimib kuritegusid. See viis naise nukrameelsusesse ja ta hakkas nutma. Seega oli ametnik leidnud õige tee naise kangekaelsuse murdmiseks ja ta jutles samal teemal edasigi. Oli näha, et J. U. armastus politsei-korndniku vastu oli tugev ja puudutades seda õrna kohta kaks tundi järjest, oli selle aja kestel J. U. murtud. Ta sai aru, mida oli kaotanud elus. Et kuidagi lohutada, rääkis pisarsilmi ära osavõtu vargusest. Ta leidis ametnikus sõbra, kellele võis kõik südamedelt rääkida, et siis tunda kergendust. Ametnikule aga maksis see palju vaeva, sest meel, on raske tunda naise hingeelu ja leida õiget teed naise hinge. Kui rong saabus Rakverre, oli J. U. kõik ära seletanud ning kriminaalpolitseisse minekul oli tarvis vaid J. U. seletus protokollida. J. U. seletusest selgus, et tema õde M. K. juhatanud kätte varguse koha ja varguse toimunud Tallinnas elutsev retsidivist J. A. Tema aidanud varastatud või viia Tallinna ja seal realiseerida. J. A., kes tabati Tallinnas, nähes, et tema süü on tõestatud, võttis süüdistuse õigeks. Ühtlasi selgus, et vargusekohalt klaasitükilt leitud näpujalg oli J. A. poolt tekitatud.

Käesoleval juhul iuhtis ametniku süüdlaste jälile 6-aastase lapse seletus ja ülestunnistamiseni viis armunud inimeste vahekorra puudutamine.

A. T A M T I K

TÄHELEPANEKUID Rootsi politseist

Augustikuus m. a. avanes mul võimalus Politseivalitsuse direktori Rich. Veermaa lahkkel loal ning kaasabil koos Tallinna-Harju kriminaalkomissari E. Looverega ja Tartu-Valga kriminaalkomissari A. Tillissooga teha kaasa õppematk Soome ja Rootsi, et tutvuda sealsete politseikorraldustega, töömeetoditega, kartoteekidega, tehniliste abinõudega ja eriti kriminaalpolitsei tööga. Et selle õppematka kestuseks oli nähtud ette 10 päeva ühes sõiduga, siis selle vähese aja tõttu oli meil võimalus peatuda vaid Helsingis ja Stokholmis.

Alljärgnevatel ridadel püüan edasi anda kuulnud-nähtut ning saadud andmeid eeltähendatud reisilt, olles kindlas lootuses, et tulevikuski meie lugupeetud politseijuhid leiavad võimalusi korraldada selliseid õppe-huvimatku, kuna teiste riikide kolleegide tööd ja tegevust jälgides voi-

me tõmmata paralleele meie omaga ja otsustada, milles oleme teistest ees ja mida tuleks võõrsilt omistada ja mille poole püüda.

Rootsi politsei ülesandeks on alal hoida maksvat korda ja julgeolekut riigis ning võidelda kuritegevuse vastu. Maksude sissekasseerimine ei kuulu politsei ülesandesse, välja arvatud mõningate rahatrahvide sissenõudmine.

Rootsi politsei on kommunaalpolitsei (omavalitsuse politsei) ja riigi politsei on vaid üks osakond üldpolitseist. Riigivõim otseselt ei korralda politseid, vaid omavalitsusile tehakse korraldus asutada ja korraldada politseid vajalikkuse piires ja riik tasub suuremas osas kulud. Käesoleval ajal on Rootsi politsei ümberkorraldamisel ja on moodustatud selleks kuninglik komisjon põhialuste väljatöötamiseks.

Kogu maa on jaotatud maakondadesse, mis moodustavad enesest territoriaalüksuse — maa-ala ühes sellel asuvate linnadega, mis moodustavad enesest iseseisva politseidistrikti. Erandina esineb vaid neli suurlinna: Stokholm, Göteborg, Malmö ja Norrköping, kus politsei on omaette korraldatud ja politseidistrikti kuulub vaid linn, ilma seda ümbritseva maata. Nii on Rootsi maa-ala jaotatud 24 provintsi — politseidistrikti, eesotsas maahärradega (Landshövding'itega). Need politseidistriktid on omakorda jaotatud väiksemasse üksusisse, mis vastavad umbkaudu meie politseijaoskondadele maal. Neid üksusi juhatavad landsfiskal'id.

Stokholmis on kõrgemaks võimukandjaks linna ülempealik (Överstathaller — Oberstadthaller), kellele alluvad distriktis kõik teised võimud. Linna ülempealiku juhatusel töötab „linna ülempealiku amet“ — „överstathaller ämbetet“. See asutus on kommunaalvalitsuse järelevalveorganiks, ta valvab selle järele, et kommunaalvalitsuse poolt tehtud otsused oleksid kooskõlas üldise riigi seadusandlusega ja et need otsused leiaksid tegelikult ka teostamist. „Linna ülempealiku ametil“ lasub veel linna maksude sissenõudmine, elanike nimekirjade pidamine, linna tööstuse ja kaubanduse järelevalve. Linna ülempealiku amet on jaotatud nelja osakonda:

1. Linna ülempealiku ameti kantselei.
2. Linna ülempealiku osakond politseiülesandeks.
3. Linna ülempealiku amet politseiülesandeks.
4. Linna ülempealiku amet maksude jaoks.

Linna ülempealiku osakond politseiülesannete jaoks. 1925. a. seaduse alusel peab Rootsis igas linnas olema politseiosakond, kes peab linnas korra ja jälitab kuritegusid. Stokholmis sellise politseiosakonna kõrgem juht on linna ülempealik. Viimane peab hoolitsema selle eest, et linn oleks kindlustatud korratuste ning kuritegude vastu ning et süüdlased neis asjus võetaks seaduslikule vastutusele. Linna ülempealik valvab politseitegevuse järele, ühtlasi hoolitsedes selle eest, et politsei seisaks ajanõuete kõrgusel. Eel-tähendatud ülesannete täitmiseks ongi linna ülempealikul eriosakond politseiülesannete jaoks.

Linna ülempealiku amet politseiülesannete jaoks: Linna ülempealiku järglaseks politseiteenistuses ametiastmelt on politseimeister, kes tegelikult juhatab politseitegevust linnas ja kes valvab politseipersonaali järele. Temal lasub järelevalve politsei majanduse üle. Politseimeister otseselt juurdlustega ei tegele. Politseimeistrile allub kogu politseipersonaal — politseivägi, eesotsas 5 intendan-

diga. Esimene politseiintendant on ordonanspolitsei ülem, teine on korrapolitsei (meie välispolitsei) ülem. Viimasele allub liiklemisinspektor. Kolmas politseiintendant on kriminaalpolitsei ülem. Temale allub tsentraalbüroo ja politseilehe toimetus. Neljas politseiintendant on politseikooli ülem ja viies on riigipolitsei osakonna ülem. Politseivägi on organiseeritud järgmiselt:

1. ordonansosakond,
2. korrapolitsei (kes omakorda koosneb: a) tsentraalos., b) liiklemisosak., c) sadamaosak. ja d) distriktpolitseist),
3. kriminaalosakond,
4. riigipolitsei osakond, nii korra- kui ka kriminaalpolitsei ülesandeks.

Korra-, ordonans- ja riigipolitsei osakonna korrapolitsei ametnikud kannavad politseivormi, kuna kriminaalpolitsei ametnikud ei kannu vormi ja viimaseil on ametimärgiks vaid raamatunnistus ja keti otsas kantav ametiraha.

Politseiväes peale intendandi on 4 ametiastet: komissar, ülemkonstaabel, abiülemkonstaabel või kriminaalkonstaabel ja konstaabel. Üldiselt on kriminaalpolitsei ühe astme võrra kõrgemal teisist politseinikest. Peale nende kuuluvad veel politseiväkke noored, nn. ekstrakonstaablid.

Ordonansosakonna (juhatab esimene politseiintendant) ülesandeks on järelevalve tööpuuduse üle, vaeste hoolekande ja laste kasvatamajade üle, sõjaväest pagenuete otsimine ja kontroll seite järele, et kõik sõjaväe teenistuskohuslikud teeniksid sundaega, ja järelevalve kindla elukohata isikute üle. Samuti kuulub ordonanspolitsei kohuste hulka hulkurite ja kerjaste järelevalve. Tööpõlgurit-hulkurit või -kerjust tavaliselt karistatakse esialgu tingimisi 1—2 a., kui nad aga pole ennast parandanud, siis vastava kohtuotsusega saadetakse nad sunniviisil töölaagrisse, vähemalt üheks aastaks. Töölaagrist põgenemine on karistatav ja põgenikke koheldakse kui pagenuid vange ja jälitamisel vajaduse korral võib neid isegi tulistada. Ordonanspolitsei meeskond Stokholmis koosneb 30—40 mehest. Ordonanspolitsei toimetab juurdlusti õnnetusjuhtumite ja tulikahjude kohta.

Korrapolitseid juhatab teine politseiintendant, kelle ülesandeks on valvata politsei korra ja varustuse järele. Korrapolitsei ülesandeks on valvata üldise korra järele pealinnas. Korrapolitsei on jaotatud: 1) tsentraal-, 2) liiklemis-, 3) sadama- ja 4) distriktosakonda.

Tsentraalosakonna ülesandeks on teostada pidevalt patrullteenistust Stokholmi linna äärtes nii jalgrattail kui ka ratsa. Pealeselle tsentraalosakond teostab alalist val-

vet pealinna jaamades, teatreis, tsirkusis, kinodes ja teistes lõbustuskohtades. Sama osakonna poolt teostatakse valvet kergesti süttivate ainete transpordi üle. Pealeselle lasub tsentraal-osakonnal üldine järelevalve, et linnas politsei valvepostid ja patrullid täidaksid korralikult oma ülesandeid. Tsentraal-osakonda juhatab komissar, kes peab valvama selle järele, et osakonna teenistus es olevad ekstrakonstaablid omandaksid praktilise õpetuse ja kogemusi nii palju kui nõutakse ühelt korralikult konstaablilt. Komissar peab jälgima ekstrakonstaablite tegevust nii teenistuses kui ka väljaspool, et jõuda otsusele, kas teatavast ametnikust võib saada korralik töömees. Juhtumeil, kui kiirelt vaja tugevat politseivalvet, nagu tulikahjudel, tänavkorratusel jne., saadab tsentraal-osakond autodel oma mehi abiks distriktpolitseile. Teisele politseiintendandile allub ka liiklemis-osakond, kelle juhiks on liiklemisinspektor. See osakond peab välja saatma liiklemisvalveposte ja -juhte. Osakonnas leidub autode register ja lühiregister linna ülempealiku poolt antud sõidulubade kohta omnibuste, taksiautode ja muude üürisõidukite juhtimiseks. Liiklemis-osakonnas on jalgrataste register. Liiklemis-osakonna inspektorile allub komissar, kelle peamiselt lasub autoliiklemise järelevalve. Liiklemis-osakond toimetab juurdlusi liiklemisõnnetuste kohta. Osakonnal on kasutada 3 sõiduauto ja hulk külgorvidega mootorrataid.

Politsei sadamaosakonna ülesandeks on pidada korda sadamas nii maa kui vee piirkonnas. Osakonna tööpiirkonda kuulub sadam ja selle lähem mereümbrus. Sadamaosakond teostab valvet sadamas olevate laevade järele. Sadamapolitseid juhatab linna esimese valvedistrikti (jaoskonna) komissar. Sadamaosakonnal on kasutada suur tugevajõuline mootorpaat.

Distriktosakond. Kogu Stockholm on jaotatud 10-sse valvedistrikti (meie välispolitsei jaoskonnad), mis on iseseisvad politseiüksused. Iga valvedistrikti juhatab komissar. Distriktis on 4—8 ülemkonstaablit ja kõik arv konstaableid. Komissar on vastutav üldise korra eest oma valvedistriktis. Komissar teostab järelevalvet oma ametkonna üle. Ülemkonstaablite kohuseks on kontrollida oma distrikti vahiposte ja olla abiks konstaableile raskemal juhtumeil. Ülemkonstaabel on nädalas teenistuses 48 tundi, á 8 tundi. Konstaableist suurem osa on vahiteenistuses, osa täidab teisi ülesandeid. Politsei valvedistriktides, kuhu kuuluvad linna ääred, on asutatud konstaableile valvekioskid, kus konstaablid võivad valveteenistuse ajal, mis kestab järgemööda 8 tundi, end soojendada ja puhata. 8-tunnilise valveteenistuse kestel on vahikorral oleval konstaablil õigus 2 korda, á ½

tundi, puhata valvekioskis. Seal leidub soojendusahi ja telefon ühenduse pidamiseks kesk-asutusega (jaoskonnaga). Valvekioskis on välisseinas aken-kapp, kus asub telefon, mida võivad kõik kodanikud tasuta kasutada politseile toimunud kuriteost või tulikahjust teatamiseks ja sanitaarauto väljakutsumiseks. Linnaäärseis valvedistriktis on üles seatud kollased signaallambid. Kui valvedistrikti on teatatud mõningast kuriteost või õnnetusest ja tahetakse asjast kohe informeerida selle rajooni konstaablilt, siis süüdatakse valvedistriktis teatavus rajoonis eelmainitud kollased signaallambid, ja patrullkäigul olev konstaabel, kes on kohustatud alaliselt hoolega neid lampe silmas pidama, nähes, et lamp on valgustatud, peab kiirelt minema lähema telefoni juurde, et helistada valvedistrikti ja saada vastavaid korraldusi. Mõnes vahikioskis on ka vahialuste tuba, kuhu paigutatakse vahialune kuni valvedistrikti asutusse toimetamiseni. Varem aegadel teostati kaugemais rajoonis patrullteenistust 2 mehega korraga, kuid 1924. a. saadik on patrullkäigul korraga oma rajoonis vaid üks konstaabel, temale on abiks antud politseikoer. Distriktpolitseil on kasutada 6 sõiduauto ja hulk külgorvidega mootorrataid.

Kriminaal-osakonda juhatab kolmas politseiintendant. Selle osakonna ülesandeks on vältida kuritegusid ja jälitada toimitud kuritegusid ning võtta süüdlasi seaduslikule vastutusele. Pealeselle on kriminaalpolitsei ülesandeks jälitada salakaubaveo kuritegusid, registreerida Stockholmis tulnud ja seal elutsevaid välismaalasi ja vältida nende tegevuse järele. Kriminaalpolitseis on politseiõdede valvepunkt, kuhu viiakse vahistatud või hoolalused naised, kes vahialustena kinni peetud mõnes valvedistriktis. Kriminaalpolitseis peetakse kinni ka vahialused lapsed. Naiste ja laste kinnihoidmiseks kriminaalpolitseis on eriruumid, kus valvet teostavad eelnimetatud valveõed. Kriminaal-osakonna meeskond on jaotatud komisjonidesse — lükkidesse. Üks komisjon jälitab mõrvu, teine vargusi jne. Komisjonide eesotsas töötavad komissarid. Neile alluvad kriminaal-ülemkonstaablid ja kriminaalkonstaablid. Kriminaal-osakonnas on töö korraldatud järgmiselt: kui teatatakse kriminaalpolitseisse mõnest kuriteost, siis võtab avalduse vastu eriline osakond — avalduste vastuvõtu osakond. Avaldusi võtavad vastu kriminaalkonstaablid, kes selleks määratud ja kelle ülesandeks ongi avalduste vastuvõtt. Avaldaja kirjutab avaldusele alla. Kui avaldus tehtud, siis vastuvõtja konstaabel annab sellele järjekorranumbri ja määrab tubeli järgi selle asja lahendada kahele selle süütooliigi komisjoni kriminaalkonstaablile. On võetud põhimõtteks, et iga kuritegu peab jälitama

koos 2 ametnikku. Vastavalt neile avaldusile ülemkonstaablid koostavad ettekande. Avaldus, mille alusel koostatud ettekanne, jääb kriminaalpolitseisse ja kohtusse läheb vaid ettekanne ühes juurdlusega. Kui ei lähe korda avastadu kurjategijat, siis juurdlust üldse ei toimita ja avaldus ühes ettekandega ja kogutud andmetega jääb kriminaalpolitseisse. Juurdlusti toimivad ülemkonstaablid ja komissarid. Süüaluse tabamisel võib teda kinni pidada kriminaalosa-konna juures olevais vahialuste ruumes 24 tundi. Kui selle aja kestel ei ole suudetud juurdlust viia lõpule, siis ülemkonstaabel kannab sellest ette kriminaalkomissarile ja viimane intendandile, kes võib anda süüaluse kinnipidamiseks loa veel ühest kuni nelja päevani, nii et kuuendal päeval peab olema vahialune eeluurimise vangimajas ja juurdlus edasi saadatud kohtuvõimudele. Juurdluste saadab edasi kriminaalkomissar. Süütegude puhul, kui kuriteo läbi saadud objekti väärtus ületab 30 kr., paigutatakse süüalune igal juhul eelkaristusvanglasse ja ainult, kui kahjusumma on alla 30 kr. või kui kuritegu ei ole täielikult selgitatud ja kui on vaid põhjendatud kahtlus, siis võib süüalune jääda vabadusse kuni kohtuotsuseni. Nagu tähendatud, antakse igale avaldusele oma järjekorranumber. Nii võeti Stokholmis 1937. a. vastu avaldusi: jaanuaris — 1183, veebruaris — 1078, märtsis — 1131, aprillis — 1431, mais — 1441 ja juunis — 1314. Neist umbes 70% kohta toimitakse juurdlusti. Kriminaalpolitseis kinnipeetavaid hoitakse politseiruumes olevais vahialuste kambreis. Kambrid on ühele isikule 5×2 m² pörandapinnaga, õliseintega; neil leidub vahialuste poolt tehtud kraapimisjälgi ja märkmeid. Kambrid on akna ees raudtrellid ja seespool traatvõre. Igas kambri on seina küljes allalastav raudvoodi magamiskoti, teki ja padjaga. Kui korraga jaoskonda on toodud palju vahialuseid, siis nende hoidmiseks on veel üks suur üldine ruum, kust kinnipeetavad hiljem paigutatakse üksikongesse. Kui vahialuseks on mõrvar või mõni suurroimar, siis see vahialune paigutatakse eraldi ruumi ja selle vahialuse juurde jäetakse alaline valve, et kinnipeetav ei saaks enesele midagi teha või põgeneda. Peale eeltähendatud vahialuste kinnipidamisruumide on olemas politseiarrestimaja, mis on politseimajaga keldrikorra kaudu otseühenduses. Arrestimaja on ühtlasi ka eeluurimisvanglaks. Siin võib vahialuseid kinni pidada 20—60 päevani. Siia toimetatakse karistust kandma ka rahaträvi kandjad ja valvedistriktidest määratsejad, kuna viimaste jaoks on siin eriruumid kahekordsete topitud ustega, mis ei lase kosta määratsemist väljapoole. Selles politseiarrestimajas on 320

üksikruumi vahialuste kinnipidamiseks. Külastamise hetkel oli selles arrestimajas 46 vahialust, neist üks naine. Kui vahialune tuuakse politseiarrestimajja õhtul, siis ööseks paigutatakse ta erikambriksse, kus on laud, tool, voodi, magamiskott, linad ja tekk. Järgmisel päeval vahialune viiakse vannituppa, kus pärast vannitamist talle antakse puhas pesu ja vangirüüded, ja tema oma pesu ja rüüded viiakse lattu, kus asetatakse erilistesse kottidesse. Seejärel vahialune paigutatakse üksikongi pikemaks ajaks. Iga kahe nädala järele saab vahialune kord vannitada. Selleks on arrestimajas suured vannitoad, eraldi meestele ja naistele, paljude vannidega. Arrestimaja ise on kahekordne kivihooned, mis keskelt arvatud, nii et ülemise korra vahikongide ees asetsevalt terrassilt on näha ka alumise korra vahialuste ruumide ukseid. Igas kambri on raudvoodi ühes koti, teki, linade ja padjaga. Seal leidub ka käepide, mida tõmmates kerkib ukse välispiidal numbri laud, mis on selleks, et vangivalvur võiks kohe märgata, et selle kongi vahialune soovib midagi avaldada. Vahikambreil on rauduksed, millel klaasavaused klappidega, mille kaudu võib silmas pidada vahialust. Iga kambri ukse välisküljel on suur raudhaak, mille abil võib kambri ukse avada seevõrd, et üks jääb praokile, kuid selle vahelt inimene ei pääse väljuma. See on selleks, et igal pühapäeval võiksid vahialused kuulata jumalateenistust, mida õpetaja peab arrestimaja keskel. Kaasalaulmine ametlikult ei ole lubatud, kuid selleks tegelikult ei tehta takistusi. Arrestimaja hoovil on kõrgete kivimüüridega eraldatud käigud, kuhu lastakse vahialused jalutama. Vahialused jalutamisel ei puutu üksteisega kokku. Igal vahialusel on õigus päevas ½ tundi jalutada. Kui vahialune on pikema aja istuja, siis lubatakse teda päeva kestel jalutada 2½ tundi. Kohtualused saavad omastega kokku 2 korda kuus selleks ettenähtud ruumes, kus ühel pool on vahialune ja teisel pool on küllatunud isik, kuid nende vahel ruumis istub politseinik, kes kuulab pealt nende vahel peetava kõneluse ja valvab selle järele, et vahialusele ei antaks salaja midagi üle. Ainult oma advokaatidega võivad kohtualused rääkida valvuri juuresolekuta. Arrestimaja on ühenduses kohtumajaga tsementeeritud maa-aluse käigu kaudu, mis umbes 250 m pikk. Selle maa-aluse käigu kaudu viiakse kohtualused arrestimajast kohtusse, sest Rootsis süüdivaid, kes pole veel kohtu poolt süüdi mõistetud, ei taheta teiste nähes valvuri saatel tänavat kaudu viia, sest kohtualune võidakse kohtus õigeks mõista. Pärast süüdimõistvat otsust viiakse vahialune arrestimajast vahialuste sõidukiga ürrin-nas asuvasse vangimajja karistust kandma. (Järgneb.)

*Vasakul üleval: Külalised vastuvõtjatega
Balti jaamas.*

*Vasakul all: Lahkumiseelset hetket Balti
jaamas.*

Üleval paremal: Külalised juha rongis.

LÄTI POLITSEIJUHTIDE KÜLASKÄIK

Möödunud reedel hommikuse kiirrongiga saabusid Tallinna Läti administratiivdepartemangu direktor I. Anschmitš ja Riia prefekt P. Pommers abikaasadega. Külalisi olid Balti jaamas vastu võtmas meie Politseivalitsuse direktor Rich. Veermaa abikaasaga, inspektor L. Pruunmaa, Tallinna-Harju prefekt N. Reimo, Politseikooli direktor E. Mets abikaasaga ja külaliste saatjaks lähetatud politseikomissar Randveer. Pärast sõbralikke tervitusi ja lillede andmist meie daamide poolt külalisdaamidele viidi külalised hotell „Palace“i. Hiljem tutvusid külalised meie politsei korraldusega ja politseiasutustega, külastades Tallinna-Harju Prefektuuri, Politseikooli, Politsei Tehnilist Jaoskonda, Ratsareservi ja politseijaoskondi. Tehti ringkäik ka Toompea lossis, vaadeldi Tallinna

vanalinna, kirikuid ja muid vaatamisväärsusi. Laupäeva õhtul viibisid külalised „Ühisabi“ ballil.

Pühapäeval külastati Kadrioru lossi ja sõideti Piritale ja Kosele.

Eriti meeldis naaberrahva külalisile Tallinna vanalinn oma keskaegsete müüride ja ehitistega. Avaldati kahetsust, et nii palju vanast Tallinnast järjest hävib, et aset anda moodsatele ehitistele.

Meie politsei korraldusega jäid külalised väga rahule. Külaliste erilist huvi paelus politsei uus moodne soomusauto.

Naaberrahva politseijuhid lahkusid Tallinnast pühapäeval pärastlõunase kiirrongiga. Külalisi olid jaamas saatmas meie politseijuhid eesotsas Politseival. direktori Rich. Veermaa ja abidir. Joh. Soomaniga.

Ülevaade prefektide tegevusest administratiivkorras otsustatud süütegude kohta 1937. aastal

Sisekaitse ülema otsusega 19. jaanuarist 1935. a. (RT 1935, 7) üldisest kohtualluvusest eraldatud Kriminaalseadustiku § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjade otsustamist jätkasid prefektid 1937. a. kolmandat aastat. Peale tähendatud süüteoasjade eraldati Sisekaitse ülema otsusega 3. juunist 1937. a. (RT 1937, 46) üldisest kohtualluvusest ja pandi prefektide otsustamisele Kriminaalseadustiku § 122 ja 230 teises lõikes ettenähtud süüteod, niivõrd kui nende süütegude koosseisuks on:

a) auto või mootorratta juhtimine vastava juhtimisloata (JSEM¹) § 44, KrS § 122);

b) auto või mootorratta juhtimise ajal juhi poolt alkoholi tarvitamine ning ebakaines olekus olemine (LM²) § 22 p. 2, KrS § 122);

c) juhuveo auto või mootorrattaga seisu-, peatus- või parkimiskohtadel peatumise ajal juhi poolt alkoholist jookide ja teiste uimastavate vahendite tarvitamine või nende mõju all (ebakaines olekus) olemine; liiniveol või veoautoga inimeste veol alkoholist lõhnava juhi teenistuses olemine või auto juhtimine (LM § 23, KrS § 122);

f) auto või mootorratta möödaskõikmiseks või maluse mitteandmine või möödaskõikidu takistamine kas kiiruse lisandamisega või mõnel muul viisil (LM § 57, KrS § 122).

Viimaseid süüteoasju hakkasid prefektid otsustama alates 10. juunist 1937. a., mis ajast tegevus süüteoasjade otsustamise alal kasvas tugevasti. Kuna KrS § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjade otsustamine läinud aastal toimus kolmandat aastat ning KrS § 122 ja 230 teises lõikes eeltähendatud süüteoasjade otsustamine algas alles aasta kestel, on otsustamiskohasem ja piltlikum, kui vaatleme nende otsustamisega seotud tegevust lahus.

KrS § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjad.

Aasta kestel on tulnud prefektidel KrS § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjus läbi vaadata ja otsustada juurdlustotmikuid ning nende põhjal karistada üksikisikuid alljärgnevas tabelis toodud määral:

Prefektuuri nimetus	Läbiivaadatud ja otsustatud toimikute arv	Toimikute põhjal karistatud üksikisikuid	Karistatud isikuist		Tasutud rahatrahvi summa Kr.
			tasunud rahatrahvi	kannud kinnipidamise	
Tallinna-Harju	1970	2732	1624	961	27 139.50
Tartu-Valga	846	1045	682	347	19 043.07
Viru-Järva	822	889	578	265	22 186.50
Viljandi-Pärnu	967	1359	982	338	31 497.36
Lääne-Saare	648	934	656	209	18 753.89
Petseri-Võru	664	844	428	341	17 127.87
Narva	703	903	640	249	17 927.96
Raudteede	383	450	288	107	5 236.48
K o k k u:	7003	9156	5878	2817	158 912.63

d) auto või mootorratta juhtimise usaldamine selleks teadvalt võimetu või joobnud isiku kätte (KrS § 230 teine lõige p. 2) või isikule, kellel ei ole vastavat juhtimisluba (JSEM § 45, KrS § 122);

e) auto või mootorrattaga ettevaatamatu või lubamatult kiire sõitmine (KrS § 230 teine lõige p. 1);

Nagu nähtub tabelis toodud andmeist, on aasta kestel läbi vaadatud ja otsustatud 7003 toimikut, mis teeb kuu kohta keskmiselt 584 toimikut, ja määratud karistusi 9156 juhul, mis teeb kuu kohta keskmiselt 763 juhtu. Karistusotsuste põhjal on karistatute poolt tasutud rahatrahvi 5878 juhul (64,2%) ja kinnipidamise karistus (arest või vangimaja) kantud 2817 juhul (30,76%). Karistusotsuseist on jäänud täide viimata otsused 461 isiku kohta (5,04%). Rahatrahvi on tasutud aasta kestel 158.912.63 krooni.

Süütegude liigituse järgi on karistatud üksikisi-

¹) JSEM — Jõuvankrite seaduse elluviimise määrused.

²) LM — Liiklemismäärused.

kuid KrS § 229 p. 1—3 (keelatud relva hoidmine või kandmine, relva hoidmine või kandmine kohal, kus selle hoidmine või kandmine seaduse või sundmäärusega on keelatud ja relva tarvitamine laskmiseks kohal, kus sarnane laskmine seaduse või sundmäärusega on keelatud) vastu eksimise eest 1002 juhul (15,89%), siia alla on paigutatud ka Siseministri sundmääruse nr. 02596 põhjal määratud 15 karistusjuhtu, KrS § 254 esimese ja teise lõike (müra, kisa või muu korratuse tekitamine või ulaka teo kordasaatmine avalikus kohas, avalikul koosolekul või väljaspool neid, kuid avaliku rahu või korra rikkumisega ja nimetatud juhtudel kahluse või muu määratsemise toimepanek) vastu eksimise eest 5304 juhul (84,11%).

Nagu juba eelpool oli märgitud, on 1937. a. määratud karistusi üldse 9156 juhul, mis teeb kuu kohta keskmiselt 763 juhtu. Esimesel tegevusaastal — 1935. a. üheteistkümnelt kuu kestel määrati prefektide poolt karistusi üldse 9.431 juhul, keskmiselt kuu kohta 858 juhul, teisel tegevusaastal — 1936. a. — üldse 9956 juhul, keskmiselt kuu kohta 829 juhul. Kõrvutades neid andmeid, näeme, et karistatute arv on aasta-aastalt vähenenud, kuigi mitte suuresti, kuid järjekindlalt. Kui 1935. a. karistusjuhtude keskmine arv kuus oli 858, siis 1936. a. see on 829 (kuu kohta 29 juhtu vähem) ja 1937. a. 763 (kuu kohta 66 juhtu vähem kui 1936. a.).

Edasikaebusi prefektide otsuste vastu on antud alljärgnevas tabelis toodud arvu:

Prefektuuri nimetus	Otsuste vastu antud edasikaebuste arv	Kaebuste % otsuste üldarvust	Kaevatud otsuseist on tühistatud	Kaebuste põhjal karistusi on vähendatud	Kaebuseist on jäetud tagajärjeta
Tallinna-Harju	124	6,88	8	—	116
Tartu-Valga	40	5,71	1	1	38
Viru-Järva	82	11,61	5	—	77
Viljandi-Pärnu	139	15,65	13	2	124
Lääne-Saare	109	18,00	10	6	93
Petseri-Võru	60	10,14	7	1	52
Narva	39	6,05	2	—	37
Raudteede	20	5,63	2	—	18
K o k k u:	613	9,72	48	10	555

Karistatute soolise liigituse järgi on karistatud mehi aasta kestel 8723 juhul (95,28%) ja naisi 433 juhul (4,72%).

Kuude järgi on määratud karistusi järgmiselt: jaanuaris — 724 juhul, veebruaris — 540 juhul, märtsis — 801 juhul, aprillis — 733 juhul, mais — 647 juhul, juunis — 678 juhul, juulis — 726 juhul, augustis — 983 juhul, septembris — 936 juhul, oktoobris — 925 juhul, novembris — 860 juhul ja detsembris — 602 juhul. Siit nähtub, et kõige suurem on olnud karistusotsuste arv augustikuus, nagu see oli ka 1935. ja 1936. a. Selle põhjus peitub, nagu eelmistel aastatelgi, süütegude selgitamise käigus, mis politseiameetnike puhkusel viibimise tõttu on juuni- ja juulikuus aeglasem ning puhkusel viibinute tagasitulekul intensiivsem augustikuus.

Nagu tabelist nähtub, on üldse antud edasikaebusi 613, mis moodustab 9,72% otsuste üldarvust. Edasikaebuste põhjal on tühistatud 48 karistusotsust, mis moodustab 7,99% kaebuste üldarvust ja karistusi on vähendatud 10 juhul, mis moodustab 1,63% kaebuste üldarvust. Tagajärjeta on jäetud 555 kaebust (90,38%).

KrS § 122 ja § 230 teises lõikes ettenähtud süüteoasjad.

KrS § 122 ja 230 teises lõikes ettenähtud ja eeltähendatud liiklusalaseid süüteoasju hakkasid prefektid otsustama, nagu juba eelpool oli märgitud, 10. juunil 1937. a. Sellest ajast alates kuni aasta lõpuni on tulnud prefektidel liiklusalaseid süüteoasjus läbi vaadata ja otsustada juurdlustoimikuid ja nende põhjal karistada üksikisikuid alljärgnevas tabelis toodud määral:

Prefektuuri nimetus	Läbivaadatud ja otsustatud toimikute arv	Toimikute põhjal karistatud üksikisikuid	Karistatud isikuist		Tasutud rahatrahvi summa Kr.
			tasunud rahatrahvi	kannud kind. karistuse	
Tallinna-Harju	494	439	372	33	16 567.—
Tartu-Valga	158	120	103	14	5 760.—
Viru-Järva	124	98	77	19	5 625.—
Viljandi-Pärnu	132	126	112	7	5 565.—
Lääne-Saare	59	65	57	4	2 364.—
Petseri-Võru	62	47	39	5	1 315.—
Narva	67	53	48	3	2 576.36
Raudteede	27	23	19	4	1 110.—
K o k k u:	1 123	971	827	89	40 882.36

Tabellis toodud andmeist nähtub, et prefektide poolt on karistatud liiklusalaste süütegude eest 971 isikut, kellest rahatrahvi on tasunud 827 isikut (85,17%) ja kinnipidamise karistuse on kannud 89 isikut (9,17%), täide viimata on jäänud otsused 55 isiku kohta (5,66%). Tasutud rahatrahvi summa ulatub 40.882,36 kr.

Süütegude liigituse järgi on määratud karistusi

Prefektuuri nimetus	Otsuste vastu antud edasikaebuste arv	Kaebuste % otsuste üldarvust	Kaevatud otsuseist on tühistatud	Kaebuste põhjal karistusi on vähendatud	Kaebuseist on jäetud tagajärjeta
Tallinna-Harju	60	14,85	8	6	46
Tartu-Valga	22	20,00	3	—	19
Viru-Järva	18	16,82	2	1	15
Viljandi-Pärnu	29	24,17	3	1	25
Lääne-Saare	7	12,72	1	—	6
Petseri-Võru	4	7,55	—	—	4
Narva	—	—	—	—	—
Raudteede	1	4	—	—	1
K o k k u:	141	15,10	17	8	116

järgmiselt: vastava loata auto või mootorratta juhtimise eest — 280 juhul (28,8 %); auto või mootorratta juhtimise ajal juhi poolt alkoholi tarvitamise ning ebakaines olekus olemise eest 104 juhul (10,71%); juhuveo auto või mootorrattaga seisu-, peatus- või parkimiskohtadel peatumise ajal juhi poolt alkoholiste jookide ja teiste uimastavate vahendite tarvitamise või nende mõju all (ebakaines olekus) olemise, liiniveol või veoautoga inimeste veol alkoholist lõhnava juhi teenistuses olemise või auto juhtimise eest — 14 juhul (1,44%); auto või mootorratta juhtimise usaldamise eest selleks teadvalt võimetu või joobnud isiku kätte, või isikule, kellel ei ole vastavat juhtimis-luba — 52 juhul (5,36%); auto või mootorrattaga ettevaatamatult või lubamatult kiire sõitmise eest — 487 juhul (50,1%); auto või mootorratta möödasisõitmiseks võimaluse mitteandmise või möödasisõidu takistamise eest — 34 juhul (3,6%).

Toodud andmeist nähtub, et liiklusalaste süütegude seas omavad esikoha ettevaatamatu ja lubamatult kiire sõitmise süüteod, moodustades 50,1% süütegude üldarvust, teisel kohal seisavad ilma vastava loata mootorsõiduki juhtimise süüteod, moodustades üldarvust 28,8% ja kolmandal kohal mootorsõiduki juhtimise ajal juhi poolt alkoholi tarvitamise ning ebakaines olekus olemise süüteod, mis moodustavad üldarvust 10,71%. Teisi süütegeid esineb võrdlemisi vähe.

Karistatute soolise liigituse järgi on karistatud mehi 960 juhul (98,87%) ja naisi 11 juhul (1,13%).

Kuude järgi on määratud karistusi järgmiselt: juunis (alates 10-dast kuupäevast) — 70 juhul, juulis — 172 juhul, augustis — 167 juhul, septembris — 157 juhul, oktoobris — 136 juhul, novembris — 137 juhul ja detsembris — 95 juhul.

Kuude andmeist nähtub, et tegevuse algul —

suvekuudel on olnud süütegude arv suurem ja on langenud aasta lõppkuudel. Süütegude arvu järsku vähenemist detsembrikuus on kindlasti mõjutanud ka detsembrikuu ilmastik (teed tulistanud), mis takistas mootorsõidukite liiklemist.

Edasikaebusi prefektide otsuste vastu liiklusalaseis süüteoasjus on antud alljärgnevas tabelis toodud arvul:

Nagu tabelist nähtub, on üldse antud edasikaebusi 141, mis moodustab 15,1% otsuste üldarvust. Edasikaebuste põhjal on tühistatud 17 karistusotsust, mis moodustab 12,06% kaebuste üldarvust, ja karistusi on vähendatud 8 juhul, mis moodustab 5,67% kaebuste üldarvust. Tagajärjeta on jäetud 116 kaebust (82,27%).

Võrreldes liiklusalaseis süüteoasjus ja Krs. § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjus prefektide otsuste vastu antud kaebuste arvu vahekordi otsuste üldarvuga, siis näeme, et liiklusalaseis süüteoasjus antud kaebuste arv on suhteliselt kõrgem (15,1%) kui KrS. § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjus antud kaebuste arv (9,72%). Samuti on liiklusalaseis süüteoasjus antud kaebuste põhjal tühistatud otsuste arv suhteliselt suurem (12,06%) kui KrS. § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjus antud kaebuste põhjal tühistatud otsuste arv (7,99%). Erinevus siin on seletatav seega, et liiklusalased süüteod on komplitseeritumad kui KrS. § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteod, mistõttu nende otsustamine on raskem, samuti ka eksimise võimalused suuremad.

Aasta kestel kokku on tulnud prefektidel süüteoasjade otsustamisel läbi vaadata ja otsustada 8126 juurdlustoimikut (kuu kohta keskmiselt 677 toimikut) ja määrata karistusi 10.127 juhul (kuu kohta keskmiselt 844 juhul). Karistusotsuste põhjal on karistatud isikud tasunud rahatrahvi 6705 juhul ja kinnipidamise karistuse (aresti või vangimaja) on kannud 2906 juhul. Tasutud rahatrahvide kogusumma aasta kestel ulatub 199.794,99 kr.

Eeltoodud andmetega on antud kokkuvõtlik

Cesti riigivõimude võitlusest

riigivastaste elementidega Vabariigi iseseisvuse kestel

2

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu, 1. Riigikogu kommunistlik rühm ja Üle-Eestimaalise Noorproletaarlaste Ühing kuulutasid endid pärast Riigikogu valimisi avalikult 3. Kommunistl. Internatsionaali platvormil seisvaiks organisatsiooniks ja tunnustasid endi jaoks maksvaks Kominterni 2. kongressi otsused, kohustudes täitma neid ja nende järgi toimima. Mainitud kongress tegi kõigile 3. Internatsionaali platvormil seisvaile orga-

ülevaade prefektide tegevusest süüteoasjade otsustamise kohta läinud aastal. Esinevate arvude suurus näitab, ilma et see vajaks rõhutamist, et süüteoasjade otsustamine on nõudnud prefektidelt ja kantselei töötajadelt rohket tööd ja pingutust, kuna selle ülesande teostamine on tulnud sooritada peale otseste, s. o. politseialaste ülesannete ja kohuste täitmist. Eriti tuleb alla kriipsutada Tallinna-Harja prefekti ja prefektuuri ametnike tegevuse rohkust süüteoasjade otsustamise alal. Tallinna-Harju prefekti poolt on aasta kestel otsustatud KrS. § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjus 1970 asja ja liiklusalaseis süüteoasjus 494 asja, kokku 2464 asja (kuu kohta 205 asja), mis moodustab ligikaudu ühe kolmandiku (30,32%) kõigi prefektide poolt otsustatud süüteoasjade arvust läinud aastal.

Et süüteoasjade otsustamine on toimunud õiglaselt ja kaalutletult, tõendab võrdlemisi väike edasikaebuste arv (KrS. § 229 p. 1—3 ja § 254 esimeses ja teises lõikes ettenähtud süüteoasjus — 9,72% otsuste üldarvust ning liiklusalaseis süüteoasjus 15,1% otsuste üldarvust).

Lõpetades ülevaate, ei saa jätta märkimata asjaolu, et eelmärgitud süütegude üldisest kohtualluvusest eraldamine ja administratiivkorras otsustamisele võtmine on annud tulemusi julgeoleku ja korranõuete tõhusamaks täitmiseks. Administratiivkorras otsustamisel on järjekindlalt vähenenud avaliku korra ja julgeoleku vastaste süütegude arv, ühtlasi on kodanikkonnas kasvanud korra ja julgeoleku tunne ning teadmine, et riigivõim avaliku korra ja julgeoleku vastase tegevuse kiire ja karmi karistamise kaudu taotleb kaitsta iga üksiku kodaniku julgeolekut.

nisatsioonile kohuseks kõigis riikides, kus kehtimas antikommunistlik riigikord, see kukutada ja panna kehtima proletariaadi diktatuur. Parlamendis teotsemise kohta püstitas Kominterni 2. kongress säärase teesise, et kommunistl. partei esindajad ei lähe sinna selleks, et teha seal ülesehitavat tööd, vaid et parlamendi kaudu mobiliseerida rahvahulki riigiaparaadi purustamiseks ja parlamendi lõhkumiseks. Vastavalt eeltoodule hakkasid nii Ametiühisuste Kesknõukogu kui ka Riigikogu kommunistlik rühm avaldama illegaalse kommunistl. partei keskkomitee juhtnõuete järgi nii sõnas kui tükitooteis valetateid riigikorra ja Vabariigi Valitsuse tegevusest, ässitades rahvast üles valitsuse vastu ja külvates vaenu üksikutes rahvakihtides. Sellise tegevuse sihiks oli tekitada riigis segadusi ja õhutada rahvast avalikule mässule, et võtta siis võim üle kompartei kätte. Seda tegevust inspireeris ja juhtis pörandaaluse kompartei keskkomitee juht Viktor Kingisepp.

Võitlemine säärase osavalt lavastatud õnnestamistöe vastu oli politseivõimudel eriti raske veel seetõttu, et Riigikogu liikmed kasutasid isikupuutumuse õigust ja seetõttu puudusid politseil tõhusad abinõud Riigikogu kommunistl. rühma liikmete riigivastase tegevuse tõkestamiseks. Poliitilise politsei poolt suurte raskustega kogutud süüdistusmaterjali rohkuse ja selle kaalukuse tõttu korraldati aprillis 1921. a. läbiotsimine nimetatud organisatsioonide ruumes ja tegelaste juures, mis andis üllatavaid tagajärgi leitud süüteoasjade rohkuse suhtes. Riigikogu kommun. rühma kantseleist leiti muu hulgas Kominterni otsuste kogu, kus leidis dekreet, et parlamentide ja asutuste kommunistlikud fraktsioonid on terves oma koosseisus kohustatud absoluutselt alluma kommunistlikule parteile vaatamata sellele, kas partei on sel ajal legaalne või illegaalne organisatsioon. Parlamentidest räägiti neis otsuseis kui asutusist, mida kommunism täiesti eitab ja kuhu tõeline kommunist läheb ainult selleks, et selle kõnetooli kasutada agiteerimiseks rahvahulkade koondamise sihiga riigiaparaadi purustamiseks ja proletariaadi diktatuuri maksmapanemiseks. Läbiotsimisel leiti suur hulk kommunistide peaorganisaatori V. Kingisepa kirjalikke instruksioone ja juhiseid

ning EKP Keskkomitee ettekirjutusi Riigikogu kommunistl. rühmale riigi kukutamise tegevuseks ja Riigikogu töö takistamiseks.

Politiilise politsei poolt selgitatud riikliku kuri-tegevuse tõttu suleti mais 1921. a. Üle-Eestimaaline Noorproletaarlaste Ühing ühes osakondadega ja anti kohtu alla ühes Riigikogu kommunistl. rühma liikmetega 153 kommunistlikku tegelast, neist vahistatuna 45 isikut. (Nende süüdistusasi oli arutusel nn. „115-ne protsessis“ Sõjaringkonnakohtus 1922. a. mais.)

Nüüd asus Kominterni Eesti sektsiooni juhatus N. Venes uuesti korraldama kommunistide se-gipaisatud ridu Eestis ja andis välja katkestatud tegevuse jätkamiseks, tegelaste julgustamiseks ja suurema konspiratiivsuse taotlemiseks 1921. a. al-gul salajased juhtnöörid, mis üldjoontes olid järg-mised:

Organiseerimise meetodid.

Igas linnas tehakse tööliste hulgas energiliselt salajast kihutustööd revolutsiooniliste organisat-sioonide loomiseks, kes peavad kukutama praeguse valitsuse, kui algab relvastatud tegevus, ja moodustama revolutsioonilisi komiteid.

Nende organisatsioonide loomisel ei tarvitse panna rõhku liikmete arvule, vaid pigem püüda värvata energilisi ja usaldusväärseid inimesi, mis-juures eeskätt võtta vastu endisi punaväelasi ja noorsugu, kes immutatud revolutsiooniliste ide-aalidega. Iga liige kuulub valju kontrolli alla, et ta ei hoiduks kõrvale oma kohuste täitmisest. Iga liige saab numbri ja talle antakse relvi.

Organisatsioonide loomine.

3. Internatsionaali poolt Eestisse komandeeri-tud peorganisaator valib oma usaldusmeheks ühe kommunistl. partei liikme, kes omakorda valib välja 15—20 isikut, kes üksteist ei tunne; need määratakse aktiivgruppide ülemaiks. Viimased alustavad nekrutite värbamist.

Iga värvatud nekrut annab töotuse täita kõik temale pandud ülesanded sel hetkel, kui algab revolutsiooniline tegevus. Relvad antakse neile al-les pärast katseaja möödumist. Aktiivgruppide üle-mad peavad tundma isiklikult kõiki oma inimesi ja teadma nende aadressid, kuid inimesed ise ei tohi tunda üksteist.

Tallinnas on vaja organiseerida 5 sellist aktiiv-gruppi, kuna teistes linnades nende arv peab sõl-tuma tarvidusest. Selliseid organisatsioone on vaja luua üle terve Eesti, kuid ainult üks isik peab tundma kõiki juhte ja tegema ettekandeid töö-käigust 3. Internatsionaali esindajale.

Side.

Vastutav organisaator Eestis peab seisma ühen-duses grupijuhtidega kullerite abil. Igal juhul on oma kuller, keda vastutav organisaator ei tohi

tunda. Kullerisidet peetakse ka aktiivgruppide juhtide vahel.

Revolutsioon Eestis tohib toimuda vaid pärast läbirääkimisi 3. Internatsionaaliga, kuid mitte en-ne, kui kõik organisatsioonid ja liikmed on sel-leks täielikult ette valmistatud.

3. Internatsionaal määras Viktor Kingisepa kõi-gi salaorganisatsioonide juhiks Eestis.

Sellised olid juhised, mis Kominterni Eesti sektsioon läkitas oma käsilasile ergutuseks põran-daaluses riigi-õõnestamistöös Eestis.

Raha ja kirjavahetus toimetati Eestis teotsenud kommunistl. organisaatorile N. Vene rongisaat-jate, salakullerite ja N. Vene saatkonna kaudu.

Pärast kindla valve korraldamist N. Vene va-gunisaatjate järele ja neist mitme mehe kinnipida-mist katkes vagunisaatjate kaudu sooritatud ühendusepidamine.

Tartus avastati juulis 1921. a. kommunist Au-gust Krookose otsesel juhtimisel teotsev suu-rem kommunistlik salaorganisatsioon, kelle üles-andeks oli kukutada Eestis kehtiv riiklik ja ühis-kondlik kord ning panna kehtima nõukogude va-litsemisüsteem. Selle ülesande konkreetses teosta-miseks oli moodustatud kaks salaorganisatsiooni: üks linnas ja teine Tartu maakonnas, organisaat-oreiga eesotsas, kes pidasid sidet teineteisega. Organisatsiooni tegevus avaldus peamiselt kommu-nistl. kirjanduse levitamises, streikidele õhutami-ses ja suulises kihutustöös nõukogude korra ka-suks. Krookus oli seisnud kommunistl. partei ille-gaalse keskkomiteega alalises ühenduses ja saa-nud sealt rahalist toetust. Tartu maakonna kom-muniseerimiseks oli põrandaaluse keskkomitee poolt tehtud maakonna organisaatorile ülesan-deks jagada maakond 3 rajooni, igas rajoonis oma organisaator, ja peale selle moodustada igas val-ias 3-liikmeline vallakollektiiv, kelle liikmed pi-did kuuluma põrandaaluse keskkomitee kinnita-misele. Selle organisatsiooni likvideerimisel vahis-tati umbes 70 isikut, nende hulgas mõlemad or-ganisaatorid, palju kollektiivide liikmeid, side-punktide tegelasi jne. Konfiskeeriti liiklemisva-hendeid, suur hulk kihutuskirjandust, instrukt-sioone ja suurem summa raha.

Jaanuaris 1922. a. avastati politseivõimude poolt Kohtla-Järve kaevanduses jõuk kommunist-likke noorureid, kelledele oli ülesandeks tehtud õhku lasta Kohtla kiviõlivabrik. Kohtla kiviõli-vabrik oli tol ajal eeskujulik katse-ettevõtte õli-tööstuse alal. Tema tegevuse edukusest sõltus nii välis- kui kodumaa kapitalide investeerimine sel-lesse tööstusse. Seepärast pöörasidki kommuni-stid erilise tähelepanu selle vabriku laostamisele, et halvata eos meie tärvavat tööstust. Kohe pärast Kohtla-Järve põlevkivi-kaevanduse avamist poe-tasid kommunistid endid sinna töölisina. Nad al-gasid kohe tööliste „organiseerimist“ Tallinnast

saadud juhiste järgi. Varsti algas keelatud kirjan-
duse ja lendlehtede levitamine, milles kihutati
töölisi kehtivat riigikorda kukutama. Organisat-
siooni eesotsas seisid poisikeseohtu mehed, kellele
jõudis kätte sõjaväeteenistusse astumise aeg. Sõideti
Tallinna aru pidama oma juhtidega, mida
teha, et pääseda sõjaväkke minekust. Nad palu-
sid, et neile võimaldataks pääs N. Venesse. Poiste
soov lubati täita, kuid tingimusel, et nad enne
paneksid Eestis toime midagi säärast, mis oleks
küllaldaseks teeneks, et saada luba Venesse sõi-
duks. Kõige kohasem ülesanne teenete sooritami-
seks leiti olevat kiviõlivabriku purustamine, et seal
pikemal ajal ei oleks võimalik töötada. Selle
teene eest lubatud soovitada, et neid Venes lah-
kesti vastu võetaks ja antaks neile riigiteenistuses
häid kohti. Poisid nõustusid ettepanekuga ja hak-
kasid hankima lõhkeaineid. Lõhkeaine muretse-
mine oli raske. — Viimaks õnnestus neil saada 11
dünaamiitpadrunit. Kuid sellest ei piisanud terve
vabriku õhkulaskmiseks, kuna pooliku töö eest
poisid ei lootnud pääseda Venemaale. Vaatamata
kõigile püüdeile hankida lõhkeainele lisa, tuli
leppida vabriku osalise purustamise plaaniga. Ot-
sustati purustada elektri jaam, kivitõstmise kraa-
na ja masinaparanduse-töökoda. Enne oma plaani
teostamist jõudis politsei vahistada mehed; nende
juurest leiti dünaamiitpadruneid ja süütenööri.

Jaanuaris 1922. a. avastati Narvas salajane
kommunistl. grupp, kes organiseeris pörandaalust
punakaarti, kes pidi veebruaris 1922. a. välja as-
tuma Vabariigi kukutamiseks refvastatud jõuga.
Levitati ässitava sisuga lendlehti sõja- ja mere-
väe hulgas, kutsudes neid avalikule mässule valit-

suse vastu. Veebruari esimestel päevadel likvideeriti
see salaorganisatsioon, misjuures poliitilise
politsei poolt tabati kolm peategelast ja kolm liht-
liiget, kes kõik tunnistasid üles oma süü. Organi-
satsiooni likvideerimisel selgus, et selle juhiks oli
ühe välissaatkonna teenistuses seisev isik, nimega
Ulst.

Salaorganisatsiooni tegelaste varjamiseks oli
Mustvees ühe majaomaniku poolt ehitatud aida
põranda alla salajane koobas, kuhu pääses kõr-
valasetseva kuuri põranda kaudu. Koopasse pää-
semiseks tuli kuuri põrandalauad ja -palgid üles
võtta ja aida seina alt läbi pugeda. Redupaik leiti
politseiametnike poolt suure vaevaga üles, sest
tagaotsitavad olid lasknud lauad ja palgid kohale
tagasi panna, laotada neile peale paksu korra
põhku ja põhkudele paigutada maskeerimiseks
kanapesa ühes munadega. Tabamisel sai üks sala-
organisatsiooni tegelane politseiniku kuulist sur-
mavalt haavata.

Poolavaliku kommunistliku kihutustöö kesku-
seks Tallinnas kujunes alates 1921. a. „Tööliste
Kelder“ Vaksali puiesteel, kus peeti Tallinna töö-
lisile ässitava sisuga riigivastaseid kõnesid ja lasti
neid vastu võtta igasuguseid riigivastaseid resolut-
sioone. Kõnelejaiks olid seal peamiselt Riigikogu
kommunistliku rühma liikmed, kuna vahete-vahel
kõnelesid seal ka teised palgalised kommunistli-
kud agitaatorid, kes esinesid pörandaaluste orga-
nisaatorite, enamasti V. Kingisepa juhtnööride
järgi. Tasuks said sääraseid palgalised kommunist-
like käsilased pörandaaluse organisatsiooni sum-
madest 5000—8000 marka kuus.

(Järgneb.)

FLUST Politseikoolis

A. Rajulaid, Politseikooli kõrg. klassi kasvandik

*Mitu kuud politseikoolis on kadunud nagu
vits vette ja käes on juba teine „semester“, mis
küll ajalt ulatuslikum kui esimene, kuid töö-
rohkuselt — seda näitab tulevik. Mõõdunud
kuud olid sõna tõsisel mõttes kibedad, roh-
ked töölt ja napid vabast ajast. Ent keegi
kasvandikest pole muutunud pessimistiks või
avaldanud jõuetuse tunnuseid. Teadmine, et ol-
lakse politseikadett ja elatakse ajajärgus, kus
tuleb täiendada oma teadmiste pagas, et selle-
ga kord astuda tegelikku teenistusse 100 prots.
politseiohvitserina, — see ei lase kasvandikul
tekkida norutundeid, pigem tõstab iseteadvust,
uhkust. Uhkusega kannab iga politseikooli kas-
vandik politseimundrit ja kollaseid õlakuud.*

*Püüan allpool anda lühikese ülevaate politsei-
kooli igapäevasest elust ja askeldusist, elust,
mis olevat raskem kui tsaariaegses Vüburi sõ-
jakoolis.*

*Täpselt kell 07.00 annab koolikorrapidaja
ühiksa pikka äratussignaali. Üheksa just see-
pärast, et ärkaksid ka raskeima unega maga-
jad. Nii mõnigi kasvandik mõtleb tõustes, et
kuluks veel tund lesida soojas voodis, aga pole
aega arutada. Kahetümne viie minuti pärast
tuleb olla rivis, valmis hommikuseks jalutuskäi-
guks; see aeg kohustab pesema, riietuma ja
kohendama voodit. Karge hommiktuul puhub
silmist viimse une. Tagasi tulnud, asutakse koh-
vilauda. Kogu sellel ajavahemikul räägitakse*

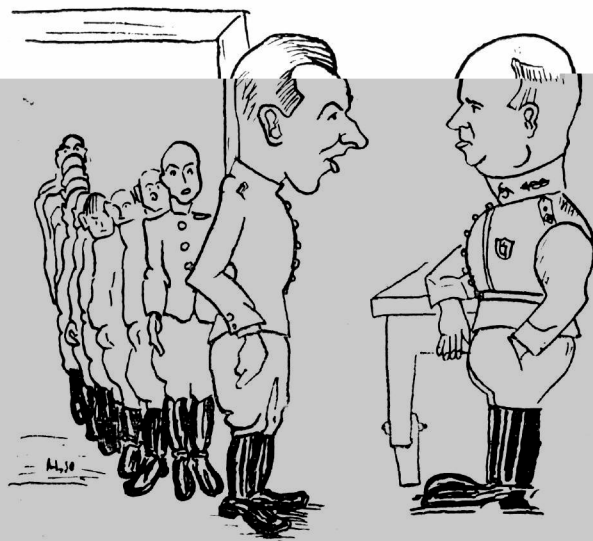
vähe, kuid pärast kohvi on tuju hoopis parem ja pääseb valla lõbus jutt, mis tavaliselt haarab ametialaseid teemasid. Peatselt heliseb kell ja siirdutakse klassi, et asuda igapäevase töö kallale, tuupima paragrahve ja õppima igasuguseid keerulisi teadmisi. Koolis olev lend on järjekorras XIV ja õppeajalt eelmisist ulatuslikum. Viimane asjaolu on tingitud sellest, et kooli õppekavasse on tulnud peale igasuguste õiguste õppimise veel uusi aineid. Esimesena võiks mainida autoasjandust, mis jaguneb teoreetiliseks osaks klassis, praktiliseks osaks garažis ja „masinaga maastikul“. Autoasjanduse lektor nõuab, et õhtul voodis tuleb teha jalgadena praktilisi harjutusi, kuidas töötada piduriga ja anda gaasi, käigu vahetuse puhul, seega need teadmised kasvaksid igale lihasele ja luusse. Uueks õppeaineks on seltskondlik kombeõpetus, kus muu seas õpitakse, et hea toon nõuab kala juurde vaid valge veini serveerimist ja virgatsiga saates visiitkaarti, tuleb sellel anglo-saksi etiketi kohaselt ära pöörata parem serv. Et politseiõhvitser seltskonnas liikudes oleks pädev ka uusimate paadega tantsupõrandal, siis käivad kasvandikud tantsukursusil. Kursuste kestus on kümme tundi, kuid kurjad keeled räägivad, et kursuste „lõppresuldaadina“ mõni kasvandik tantsivat oma partneriga veel eluaeg. Mine tea?

Klassitunde on päevane kuus, need läbi, tuleb lõuna. Söökla asub maja alumisel korral ja sinna tuleb koguneda pärast signaali korralikus rivis. Olgugi, et pole olnud selle kuue tunni kestel füüsilisi pingutusi, suski on igal kasvandikul suurepärase isu ja kiiresti kaob supp ja karbonaad. Pärast lõunasööki kogunetakse kiiresti kooli kantseleiuksse taha sappa, et nõutada valveametnikult linnaluba. Linnaloaga on

lugu niiviisi, et seda vahel ei saa ka. On kasvandikul ununenud lahti kuuenööp või kui esinemise hääled on nõrk, siis tuleb tulla tagasi ilma loata ja oodata järgmist päeva. Kell 17.00 peavad olema kõik kasvandikud linnast tagasi ja klassis, ette valmistamas järgmise päeva tunde. Kahest tunnist intensiivsest tööst peab jätkuma, et selgeks teha päeval läbivõetud ained. Kes vajab selleks rohkem aega, see õpib ka pärast õhtusööki. Eriti intensiivne on töö enne kirjalikku klassitööd, siis ei piisa antud ajast, tuleb tõusta hommikul varem — „kalu püüdma“ — nii nagu see on väljendatud kasvandikužargoonis. Pärast õhtusööki on vaba aeg kuni kella 23.00, kui pole toimkonnas olemist kinos või peol, korrapidamise praktilal. Vaba aega kasutab iga kasvandik oma äranägemisel, kes õpib, kes loeb lehte või kuulab raadiot või istub bridžilaua taga. Täpselt kell 23.00 peab valitsema ruumes h a u a v a i k u s. Valveametnik kontrollib, kas kõik sisekorra nõuded on täidetud. Juhtub vahest, et mõni kasvandik on unustanud kapi ette võtme, või on korrapidajal palitud riiehoiuruumis joondumata, siis tuleb „vahelejäämine“. „Vahelejäämine“ ja kasvandik on nagu kakslahutamatu sõpra, seepärast tuleb sellest rääkida tsipake pikemalt. Vanasõna ütleb: kes teeb, see eksib. Kuna kasvandikud alles õpivad algama politseiteenistust, siis tuleb eksimusi palju, mitte just niipalju ametialaseid kui politsei-eetilisi.

Politseikoolis püütakse tulevasele politseiametnikule sisse kasvatada individuaal-distsipliini, kohusetruudust, siirust ja muid positiivseid jooni, mida peab omama politseiametnik. On arusaadav, et siin need põrkavad kokku mõningate vaadetega, mis säilinud tsiviilelust ja tingivad väikesi arusaamatusi ülematega, millised asjaolud omakorda tingivadki „vahelejäämisi“. Et nende ridade lugeja ei satuks arvamusele, nagu ölnuksid kasvandikud enne politseikooli tulekut mittekorralikud tsivilistid, siis eksiarvamuse vältimiseks peab ütleva, et need nelikümmend kasvandikku olid enne tublid kodanikud, muidu polnuks võimalik pääsemine politseikooli läbi mitme filtri. Ent politseiteenistus kohustab rohkemaks kui tavaline tsiviilelu; kuna kool on kohaks, kus tsivilist muudetakse „politsistiks“, siis on arusaadav, et neid „vahelejäämisi“ esildub siin kõige rohkem. „Vahele“ võib jääda imelihtsalt, kes milgi viisil eksib kooli kodukorra vastu, see peab oma „vahelejäämise“ lunastama vastava karistusega. Tavalisim teisist on töötoimkond ehk „Possu-Baas“.

Possu-Baasi kohta ütleb P.-Baasi mitteametlikult eksisteeriv häälekandja „Kummimüü“ nr. 1 järgmist: „...Possu-Baasi instituut on asutatud teadmata mis aastal, või kelle poolt, kuid

Linnalubade nõutamine.

Possu-baasi igapäevane töö.

uute liikmete vastuvõtmise eest kannavad ülemused hoolt...“ Mis puutub P.-Baasis läbiviidavasse töisse, selle kohta ütleb „Kumminui“:

...tolm tuli ükshaaval üle lugeda ja vanad võõrihmad laduda saja kaupa virna...“

On ka teisi karistusi, nagu teenistustoimkond ja koduarest, kuid neid tuleb harvem ja seda rängemate „vahelejäämistest“ eest. Riskeerib keegi

Tantsukursus.

peol korrapidajana „daamide valsi“ ajal tant-sima minna ja valveametnik juhtub sellal tulema kontrollima — ja tavaliselt just siis ta tuleb —, ootab ees kirjaliku seletuse andmine, kuhu resolutsioonina kirjutatakse ülemuse poolt ikka paar „teenistust“. Kes aga riskeerib loata linna minna, seda ootab nädalane koduarest.

Nagu lugeja näeb, pole elu kerge politseikoolis, kuid keegi kasvandikest ei nurise. Iga-

üks teab, kui raske oli pääseda kooli, ja kord juba vabatahtlikult tulnud kandma politseimundrit, tuleb kanda ka kohustusi.

On öö. Lõppenud on igapäevased askeldused ja maadlused paragrahvidega politseikoolis. Kasvandikud magavad, võitlevad unes süütegude klassifitseerimisega, õiguse objektide ja subjektidega ja näevad und kuldsetest tammelehtedest. Ühes ruumis siiski põleb tuli ja laua taga istub politseikooli korrapidaja. Tema ei tohi unuda, sest tema on vastutav teiste kasvandike julgeoleku eest.

Käsipalli hooaja lõpp

Tallinna politseiperes

Eripolitsei koondusmeeskond võitis välispolitsei omi

Tallinna Politseiametnike Kogu Spordisektsiooni korraldusel peeti 17. märtsil s. a. Kaitseliidu Tallinna Maleva võimlas korv- ja võrkpallimängud eripolitsei (kriminaal- ja poliitiline pol.) koondusmeeskonna ja Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskonna vahel.

Nimetatud võistlused korraldati tänava teis-kordselt. Võrkpallimängus toimus võistlus o.-ü. „Esto“ auhinna ja korvpallimängus L. Markovitsi auhinna. Eelmisel aastal võitis korvpalli auhinna Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskond ja võrkpalli auhinna eripolitsei koondusmeeskond.

Hooaja kestel põnevusega oodatud võistlused andsid maksimaalseid tulemusi. Lavastatud võistlused olid pingelt ja sisult nimetamisväärt huvitavad ja hoogsad. Enne võistlejate poolte väljakule tulekut valitses saalis suurvõistlusele eelnev pingeline. Võistluste algminuteist peale muutus see pinge lakkamatuiks poolte ergutushüüdeiks.

Võrkpallivõistluseks rivistus Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskond järgmiselt: Matsalu, Parbo, Sillandi, Tippe, Särak ja Sarnit. Eripolitsei koondusmeeskonna löögirühma moodustasid: Kaasik, Rebane, Altosaar, Poom, Mikson ja Viiding. Esimese mängu algminuteil tundus Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskonna ülekaalu, sest kohe läks ta juhtima 5:0. Siis kogus end vastane ja peatselt viigistas. Järgnevalt tasavärgise mängu võitis siiski eripolitsei koondusmeeskond 15:9. Teine mäng algas veelgi tasavärgisemalt. Seisul 6:6 rebis eripolitsei meeskond end tugeva mänguga juhtima 10:6. Järgnevalt vastane koondas ridu, seis 11:10. Veel üks punkt eripolitseile ja nende kahur Viiding servis kõvade pommidega järjest kolm punkti, lõpetades mängu oma meeskonnale võiduks 15:10. Seega võitis o.-ü. „Esto“ auhinna teiskordselt eripolitsei koondusmeeskond tagajärjega 2:0. Üldiselt peab mängu kohta ütlema, et kaotajal oli tehnilisem ja puhtam väljamäng ja paremad tõsted. Võitjal aga oli suureks ja otsustavaks paremu-seks pikad ja heast klassist surujad. Teise mängu otsustasid ainult Viiding jõulised servid,

Paide Politseiametnike Kogu tegevusest

Heites pilku Paide Pol.-am. Kogule, võime tähele panna üha laienevat tegevust. Põhikirjas ette nähtud eesmärgid leiavad selle noore organisatsiooni poolt järjekindlat teostamist.

Kogu juures töötab Laskursektsioon ja Abiandmise Kassa; on renditud politseimajade kruntidel asuvad viljapuuaiad Paides ja Tapal, soetatud hinnaline raadioaparaat, täpsusrelvi, spordiabinõusid ja raamatuid, tellitud aja- ja kuukirju jne.

Kogu läinud aasta möödus töötähe all. Tulude suurendamiseks korraldati asjade loterii, mis õnnestus hästi; omavaheline laskevõistlus, ühine koosviibimine kutsutud külalistega ja rida teisi üritusi.

Läinud suvest komissar J. Tillingu lahkumisega Paidest on Kogu esimeheks Paide jsk. pol.-kom. V. Põder.

mida langes vastase väljapoole tervelt seitse. Üldiselt mängud paremast klassist, kui seda paljudelgi Eesti käsipallisporti harrastavatel organisatsioonide meeskonnil.

Korvpallimänguks rivistusid meeskonnad järgmiselt: eripolitsei: Altosaar, Viiding, Mikson, Kaasik ja Rebane; Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskond: Enok, Matsalu, Parbo, Särak ja Sarnit.

Algminuteist peale võistlus oli kiiretempoline, vaheldusrikas. Korv järgnes vaheldumisi korvile, võistlejad pooled täiesti võrdvõimelised. Poolajaks suutis siiski Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskond asuda juhtimisele 27:23. Teiseks poolajaks tõi prefektuuri koondus Enoki asemele mängu Tippo. Poolaja algus kuulus eripolitsei koondusele, kuna Tippo oli nii öelda alles külm! Seisul 39:33, muide suurem korvide vahe kogu võistluse kestel, võttis kosutusaega Tallinna-Harju Prefektuuri koondusmeeskond. Sellest tuli kasu, sest paar minutit hiljem oli juba seis viigiline 39:39. Siit peale algas suur heitlus võidu pärast. Vaid mõned minutid, rõkkavad ergutushüüded pealtvaatajaskonnalt, vaheldumisi rõngast läbistavad pallid, tuline tempo... ja siis kõlas vile võistluse lõpu tähistamiseks. Eripolitsei koondusmeeskond oli võitnud 48:45. Haruldaselt nauditav ja korviderikas võistlus oli läbi. Esmakordselt omandas võitja L. Markovitši auhinna. Tasavägise võistluse võitis eripolitsei koondusmeeskond ainult vabavisetega. Mõlemad meeskonnad viskasid väljalt 42 punkti. Vabavisetega viskas sisse võitja meeskond kuus ja kaotaja ainult kolm. Keskmiselt visati punkte minutis umbes 2,3.

Võitja meeskonna suuremad korvikütid olid Viiding 18, Mikson 18, siis Altosaar 10, Rebane 2. Kaotajaist viskas punkte Parbo 17, Sarnit 11, Matsalu 10, Tippo 4 ja Enok 3.

Huvitav oleks märkida, et nimetatud korvpallivõistlus oli niivõrd huvitav, et äsja möödunud hooaja suurvõistlused korvpallis Eesti-Läti ja Eesti-Leedu selle kõrval peaaegu midagi ei pakunud peale rahvusvahelise sisukuse.

PAIDE POLITSEIAMETNIKE KOGU JUHATUS

Esimeses reas vasakult paremale: komissar K. Michelson, V. Põder ja v.-ass. J. Jürimaa, teises reas: komissar P. Kraav ja konstaabel A. Vehik.

Kogu korriline üldkoosolek toimus 10. veebr. s. a. Paides, pol.-jsk. ruumes, millest osavõtt oli rohkearvuline; koosolekut juhatas esimees kom. Põder ja protokollis konst. A. Vehik. Kogu juhatuse valiti: v.-assistent J. Jürimaa (abiesimees), krim.-kom. K. Michelson (laekur), kom. P. Kraav (Abiandmise Kassa korraldaja) ja konst. A. Vehik (sekretär). Uue isikuna pääses juhatusse konst. Vehik, kuna teised olid juba varem juhatusse ja valiti nüüd tagasi. Revisjonikomisjoni esimeheks valiti kom. P. Kutsar ja liikmeiks konst. O. Teder ja ass. J. Jaaska, esindajaks Keskkogusse — kom. Michelson, Laskursektsiooni esimeheks — ass. B. Raadik, Abiandmise Kassa asjaajajaks — ass. B. Raadik ja abideks — konst. A. Raudve ja v. kordnik A. Madis.

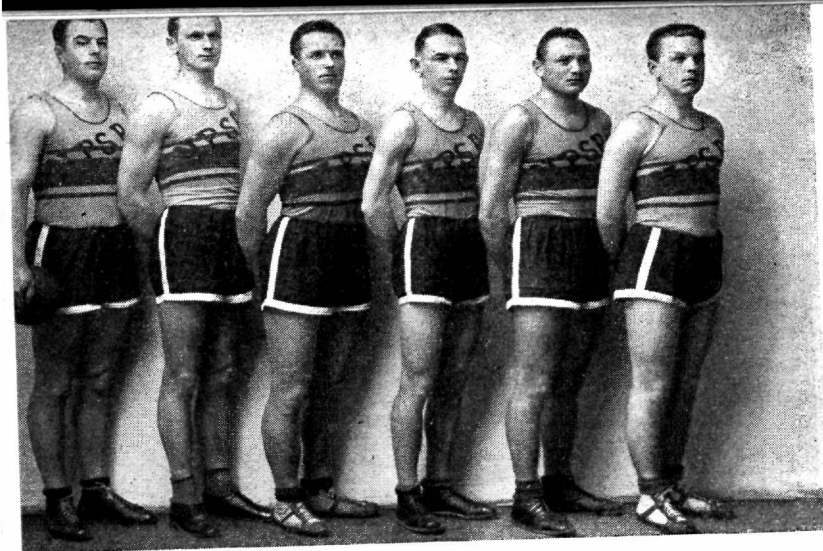
1937. a. kassa tegevuse aruanne võeti vastu juhatusel esitatud kujul tasakaalus kr. 987,69. Samuti leidis vastuvõtmist käesoleva aasta eelarve kr. 700.— suuruses, milles kulutuste osas lõviosa on ette nähtud laske- ja spordiasjanduse arendamiseks. Märkimist väärib asjaolu, et lasketase Paide Pol.-am. Kogus seisab kõrgel järjel. Kogu liikmeskonda kuulub rida tuntud laskureid nagu: ass. B. Raadik, ass. J. Jaaska, kordn. V. Aulik ja teisi. Ülemaailmisest korrespondents-laskevõistlustest väikekaliberpüssidest osavõtnud Eesti politseimeeskond on koosnenud isegi 60-protsendilisel Järva politsei laskureist.

Käesoleva aasta tegevuskavas on ette nähtud tähtsamate üritustena: asjade loterii, laskevõistlus, koosviibimine ja huvireis.

Abiandmise Kassa kodukord leidis Keskkogu esimehe poolt kinnitamist koosolekult vastuvõetud kujul. Kassa kodukorra järgi on liikmeks astumine vabatahtlik; igakuiste sissemaksude alammääraks on kordnikel 2 kr., konstaabelil 3 kr. ja komissarel 4 kr., mis kohustuslik kuni 100 kr. laekumiseni. Suuremaid laene kui laenusaja 3 kuu palk + sissemaksusumma, ei anta.

Tähtsamaist päevamuredest on Kogul oma ruumide puudumine. Loodame, et ka see tulevikus laheneb.

Narva politsei võrkpallimeeskond 1938. a.

Vasakult: A. Voitk (kapten), H. Kukk, H. Voitk, S. Etverk, V. Juurvee ja H. Sild.

10 AASTAT

käsipallisporti

NARVA POLITSEIS

Kümmekond aastat tagasi asutati Narva Politsei Spordiringi juurde tolaeegse esimehe prefekt R. Paviani algatusel käsipallimeeskonnad ja peeti harjutusi Narva Ühtsünnuühistuse võimlas, kus innukamaiks mängijaiks olid prefekt R. Pavian, suursportlane — kuldmedalimees Nikolai Küttis ja teised.

Tartu parima käsipallimängija konstaabel Alfred Voitki politseiteenistusse asumisel arenes tunduvalt Narva Politsei Spordiringi käsipallimeeskonna mängutase.

Esmakordselt võisteldi 1931. a. Narva käsipallimeistri nimel, kus Narva Politsei Spordiringi võrk- ja korvpallimeeskond tuli Narva meistriks, võites ülekaalukalt teisi tolaeegseid Narva parimaid organisatsioonide meeskondi.

Järgmisel aastal täienes Narva Politsei Spordiringi käsipallimeeskond omaaegsete eesti parimate käsipallimängijate konstaabel Harri Voitki ja Vello Juurveega, kes asusid teenistusse Narva. Peagi tõusis Narva Politsei Spordiringi võrkpallimeeskond Eesti parimate hulka, tülles 1936. a. Eesti meistriks võrkpallis A klassis, võites Põhja- ja Lõuna-Eesti ringkondade meistrid Tallinnas peetud finaalis ülekaalukalt. Võrkpallis A klassis Eesti meistriks tulnud meeskond koosnes eranditult Narva konstaablist: Alfred Voitk (meeskonna kapten), Harri Voitk, Hugo Kukk, Vello Juurvee, Siegfried Etverk ja Johannes Nurk.

Narva Politsei Spordiringi võrkpallimeeskond on tulnud 6 korda Narva meistriks. Käesoleval aastal võitis meeskond ülekaalukalt teisi vastaseid ja tuli Narva meistriks võrkpallis. Koosseisus olid: konstaablid Alfred Voitk (meeskonna kapten), Harri Voitk, Vello Juurvee, Hugo Kukk, Siegfried Etverk, Karl Pulk ja kantsleiametnik Hans Sild, võites Kalevi-Lina NMKÜ

poolt väljapandud väärtusliku rändauhinna. Varemalt on Narva Politsei Spordiringi võrkpallimeeskond võitnud jäävalt Kaitseüldu Narva Mäeva nimelise rändauhinna — kaitseülitlase kuhu.

Narva meistrivõistlused käsipallis on olnud alati pinevad, kuna Narva seltside meeskonnad on sageli komplekteerinud oma koosseisu Narvas sundaega teenivaist teiste linnade parimaist käsipallimängijaist, tõstes seega oma meeskondade löögivõimet. Narva Politsei Spordiringi meeskond on kogu aeg mänginud peaaegu ühes ja samas koosseisus.

Narva Politsei Spordiringi käsipallimeeskond oma energilise esimehe prefekt R. Paviani algatusel ja juhtimisel sooritas 1931. a. ja 1932. a. ringreisi Tartu, Tallinna ja Pärnu, kus võisteldi kohalike politsei käsipallimeeskondadega, võites neid ülekaalukalt.

Käsipallimeeskond on pidevalt harjutanud prefektuuri spordiinstruktori konstaabel Harri Voitki energilisel juhtimisel ja saavutanud võrkpallis tunnustatud koha meie teiste parimate võrkpallimeeskondade hulgas.

Narva politsei käsipallimeeskond on ainuke Eestis, kus mängivad eesti vanemad käsipallimängijad, nagu konstaablid vennad Voitkid, kelledest Harri Voitk on võistelnud üle 18 aasta ja Alfred Voitk 15 aastat. Samuti ka teised meeskonnamängijad üle 10 aasta, kuna nende omaaegsed kaasmängijad on kõik juba loobunud võistlemisest.

Isikutõestamise ja liikumise seadust muudeti

Riigihoidja dekreedina anti 16. märtsil s. a. Isikutõestamise ja liikumise seaduse muutmise seadus (RT 1938, 27, 221), millega on muudetud seaduse § 19 ja 20 (RT 1930, 48, 308), mis sisaldasid ametiisikute loetelu, kellele antakse diplomaatiline ja ameti- (ministeriaal-) pass.

Muutmise seadusega on seaduse § 19 tekst, mis sisaldab diplomaatilist passi saavate ametiisikute loetelu kooskõlastatud kehtiva Põhiseadusega. Vastavalt Põhiseaduses ettenähtud ametiasutiste, ametikohtade ja ametiisikute nimetustele on § tekstis asendatud Riigivanema ja Riigikogu esimehe nimetused Vabariigi Presidendi ja Riigivolikogu ning Riiginõukogu esimeeste nimetustega ning on täiendatud diplomaatilise passi saamiseks õigustatud ametiisikute loetelu Sõjavägede Ülemjuhatajaga ja Sõjavägede Juhatajaga, Õiguskantsleriga, Riigisekretäriaga, endiste Vabariigi Presidendidega, endiste Sõjavägede Ülemjuhatajatega ning pensionil olevate endiste saadikutega. Ühtlasi on § antud passisaamiseks õigustatud isikute perekonnamõiste, mis seni oli seaduses lähemalt määramata. Selle kohaselt loetakse perekonnaks abikaasa, isiku juures elutsevad vallalised tütreid ja alaealised pojad.

Seaduse § 20 tekst sisaldab isikute loetelu, kes on õigustatud saama ametipassi. Uus tekst erineb endisest selle poolest, et sisaldab ametipassi saamiseks õigustatud isiku perekonna mõiste, mis ühtlasi eelmises § toodud perekonna mõistega.

Viido Teder

J. Laine

O. Anto

M. Truu

K. Raudsepp

Meie juubilare

Konstaabel Viido Teder 60-aast.

Konstaabel Viido Teder sündis 26. märtsil 1878. a. Otepää linnas. Hariduse omandas Otepää algkoolis ja Tartu linnakoolis.

1899. kuni 1903. a. teenis sundaega vene sõjaväes. 1904. ja 1905. a. teenis Soome sõjaväes kantseleiametnikuna. 3. märtsil 1906. a. astus teenistusse Tartu kreispolitseisse, teenides Meeri vallas kuni 1917. aastani, mil mobiliseeriti sõjaväkke. Eesti politseiteenistusse astus 10. detsembril 1918. a., teenides Meeri vallas vanem-militsionäärina ja vanem-kordnikuna kuni 1920. a. Pealeselle teenis Tartumaa 1. politseijaoskonna kantselei juures rajooniülemana ja arvates 1. aprillist 1927. a. teenib Ropka rajoonis konstaablina.

Juubilari tuntakse kohal õiglase ja kohusetruu ametnikuna.

Kaasteenijad hindavad ja peavad lugu juubilarist tema siira ja õiglase iseloomu tõttu ja soovivad temale palju õnne ja tervist, meenutades, et neid on vaid üksikuid, kes suudavad meie keskel püsida väärikalt nii pika aja, kui seda on suutnud juubilar.

Konstaabel J. Laine 40-aastane.

25. märtsil k. a. pühitses Petseri pol.-jaoskonna 3. rajooni konst. Jaan Laine oma 40 a. sünnipäeva. Konst. J. Laine sündis Viljandimaal Viljandi vallas.

Hariduse omandas Suure-Jaani kõrgemas algkoolis ja hiljem täiendas end iseõppimisega. 1915. a. siirdus ta Venemaale, kus teenis riiklikes tööstus kirjutajana.

Hiljem võttis ta osa maailmasõjast ja 1917. a. sai haavata rindel sakslaste vastu. Eestisse tuli tagasi 1918. a. kevadel.

Eesti vabandussõja tegi juubilar kaasa vabatahtlikuna Sakala Partisaanide Pataljonis 5. roodu veltveblina. Politseiteenistusse astus ta 9. mail 1921. a. Lõpetas 1921. a. esimese rajooniülemate kursuse ja määrati Petseri linna konstaabliks. 1922. aastal määrati Petseri 1. rajooni konstaabliks ja 1931. a. 3. rajooni konstaabliks, missugusel kohal püsib praegugi. Ametialal on juubilar korralik, täpne ja vastutulelik. Juubilari lemmikspordiks on laskmine, olles ise jaosk. parimaks laskuriks. Eraelus tuntakse teda kirglike jahimehena.

Palju õnne ja edu edaspidiseks teenistuseks.

O. Anto 50-aastane.

Olga Anto sündis Tallinnas 1. aprillil 1888. a., lõpetas Niklasseni erakooli 1904. a. ja hiljem raamatupidamise kursused. O. Anto töötas ekspresartielli kontoris 1910. kuni 1915. aasta lõpuni ja 1919. kuni 1920. aasta alguni oli ta Lastekaitse ühingu IV tootluspunkti juhatajaks. Sealt siirdus teenistusse Siseministeeriumi Politseivalitsusse

O. Kase

L. Laks

M. Alurand

märtsikuus 1920. a., kus töötab käesoleva ajani registraatorina. Olles korralik ja hoolas ametnik, on ta võitnud lugupidamise kõigi oma kaasteenijate keskel.

Van.-kordnik M. Truu 20 a. politseiteenistuses.

25. märtsil s. a. pühitses Tartu linna 3. politseijaoskonna vanem-kordnik Mihkel Truu oma 20 aasta politseiteenistuse juubelit. Hiljuti tähistas ta oma 55 aasta sünnipäeva.

Juubilar sündis 8. veebruaril 1883. a. Meeri vallas Tartumaaal põllumehi pojana. Lõpetanud Vana-Nõo kihelkonnakooli, töötas ta isatalus põllutööl. Vene sõjaväes sundaega teenis Vladivostoki kindluse suurtükiväes. Hiljem töötas Tartus kondiitriäris. 1914. a. juulis mobiliseeriti maailmasõtta, kus teenis kuni 1918. a. alguni. Politseiteenistusse astus juubilar 25. märtsil 1918. a. ja määrati kordnikuks Tartu linna 3. politseijaoskonda, kus teenib praegugi. Hoolsa teenistuse eest ta määrati 1929. a. vanem-kordnikuks.

20-aastase teenistuse täitumise puhul politseis tuletame teda siin meelde kohusetruu ametnikuna ja hea sõbrana. Soovime juubilarile õnne ja jõudu.

Konstaabel Karl Raudsepp 50-aastane.

Karl Raudsepp sündis 11. aprillil 1888. a. Sangaste vallas taluomaniku pojana. Hariduse omandas Keeni Ministeeriumikoolis ja Tartu Öhtugümnaasiumis.

Võttis osa maailmasõjast, kus teenis kuni 1918. a. Eesti vabandussõja algul astus vabatahtlikuna Eesti sõjaväkke ja teenis esialgu Tagavara-pataljonis, hiljem velskerina Viru rindel, kus levis nakkushaiguste taud. Demobiliseeriti 1920. a. kevadel. Hiljem töötas Sangastes kodutalus 5 aastat. 1925. a. oktoobris astus Politseikooli alamasse klassi, mille lõpetas 1926. a. märtsikuus ja määrati kordnikuks Tartu 2. jaoskonda. 11. mail 1930. a. astus Politseikooli kõrgemasse klassi, mille lõpetas 20. det. 1930. a., mille järele määrati konstaabliks Valga linna, kus teenis kuni 10. apr. 1933. a. Siit siirdus Karula rajooni konstaabliks, kus teenib tänini.

Konstaabel Raudsepp on korrektne ja esekujulik politseinik, ametis alati täpne, kiire ja korralik, rahvale vastutulelik ja kaasteenijate vastu lahke ja sõbralik, millega võitnud nii kaasteenijate kui ka rahva poolehoidu ja lugupidamise.

Kaasteenijad ja sõbrad tervitavad juubilarit tähtsa sündmuse puhul ja soovivad temale palju õnne tulevikus.

Konstaabel O. Kase 20 aastat politseiteenistuses

Viru-Järva Prefektuuri Anna rajooni konstaabel Oskar Kase sündis 23. okt. 1892. a. Järvamaal Albu vallas. Algas politseiteenistust 17. jaanuaril 1918. a. raudtee militatsioonäärina, kus teenis sama aasta 15. novembrini, hiljem kuni 1. veebr. 1921. a. raudteepolitsei vanem-kordnikuna. 20. märtsil 1921. a. ta määrati rajooniülemaaks Järva maakonna Politseivalitsuse juurde ja samal aastal lõpetas ta rajooniülemate kursuse. 1927. a. paigutati ta ümber oma soovil Võhmata rajooni konstaabliks, kus teenis kuni 1. maini 1934. a., mil üle viidi Paide linna rajooni konstaabliks ja alates 1. aprillist 1936. a. oma soovil määrati Anna rajooni konstaabliks, kus teenib tänaseni.

Konstaabel Kase on tuntud hoolsa ja kohusetruu ametnikuna ja seisab lugupidamises nii kaasametnike kui ka kodanike silmis.

Õnne ja jõudu!

L. Laks 15 aastat politseiteenistuses.

Paide politseijaoskonna asjaajaja Leopold Laks võis 7. märtsil s. a. tagasi vaadata oma 15-a. teenistusele politseis.

L. Laks sündis 9. sept. 1900. a. Järvamaal Nõmmeküla vallas. Omandanud hariduse „Uueküla“ ministeeriumikoolis, täiendas ta seda hiljem iseõppimisega Petrogradis. Politseiteenistusse ta astus 7. märtsil 1923. a. ja määrati asjaajajaks V.-Maarja politseijaoskonda, kust 1. septembril 1936. a. oma soovil ümber paigutati praegusele teenistuskohale.

Tunneme juubilarit kohusetruu ja eriti hoolsa ametnikuna. Ameti kõrval on L. Laks elavalt osa võtnud ka seltskondlikust tööst kaitseliidus kompa-

niipealiku abina, tuletõrjeühingus juhatuse liikmena, Isamaaliidus, mitmes muusikaseltsis ja mujal. Soovime juubilarile edu ja õnne!

Allkonstaabel M. Alurand 15 a. politseiteenistuses.

16. märtsil s. a. täitis 15 aastat allkonstaabel Mardo Alurand politseiteenistust Tallinna 6. politseijaoskonnas.

Allkonst. Alurand sündis 7. apr. 1899. a. Harjumaal, Triigi vallas, Paunküla mõisa metsavahi pojana. Hariduse omandas Triigi ministeeriumikoolis. Vabadussõjast võttis osa vabatahtlikuna, teenides Sõjaministeeriumis. Politseiteenistusse astus ta 16. märtsil 1923. a. Tallinna 6. politseijaoskonda, kus teenib tänaseni. 1927. a. lõpetas Politseikooli alama klassi ja samal aastal määrati vanem-kordniku teenistuskohale ja 1931. a. allkonstaabli kohale.

Juubilar on ametkonnas hinnatud hoolsa ja kohusetruu töömehena.

Soovime juubilarile palju õnne ja töötahet ka tulevikus.

A. P.

Kordnik Jüri Niilus 50-aastane.

J. Niilus sündis 25. märtsil 1888. a. Sõmerpalu vallas Võrumaal. Hariduse omandas Pihkvas.

Niilus on üks neist vähesteist politseiametnikest, kes juba vene ajal teetsenud politsei alal, teenides 1913. a. aprillikuust kuni 1917. a. revolutsioonini Võru maakonna politseis ratsapolitsei kordnikuna. Pärast revolutsiooni teenis vene sõjaväes kuni 1918. a. veebruarikuuni. 18. märtsist 1919. a. astus Eesti sõjaväkke, teenis mitmes väeosas, võttes osa ka lahinguist. Aprillikuus 1920. a. demobilisatsiooni puhul vabastati sõjaväest. Juulikuus 1920. a. astus agendina teenistusse Valga Kriminaalpolitseisse, kust 1925. a. siirdus välispolitseisse. Siin teenis vanem-kordnikuna ja kordnikuna Valgas, Tõrvas ja Tartus. 1935. a. määrati tagasi Valka, kus teenib käesoleva ajani.

Selle pika teenistuse aja kestel on Niilus päevast-päeva ruhkinud tööd teha hoolsalt ja kohusetruult temale pandud ülesandeid täites.

Kaasteenijad õnnitlevad juubilarit tähtpäeva puhul ja soovivad temale pikka iga!

TOIMETUS JA TALITUS: Toompea loss, Tallinnas. Telef.: toimetus 471-90, talitus 448-92. Jooksev arve Eesti Pangas 543. Posti jooksev arve 377. Postkast 438. **Tellimishind:** aastas Kr. 6.—, poolaastas Kr. 3.—. Üksiknumber 30 snt. **Kuulutuste hinnad:** 1/1 lk. Kr. 60.—, 1/2 lk. Kr. 30.—, 1/4 lk. Kr. 15.—, 1/8 lk. Kr. 7.50. Välis- ja esimene sisekaas Kr. 100.—. Tagumine sisekaas Kr. 75.—.

Vastutav toimetaja: **A. Liit.** Tegev toimetaja: **H. Põldvere.** Väljaandja: **Politseiametnike Keskkogu.**

Tähelepanu politseinikud! **ANTON VILLBERG** Rakveres, Vaksali t. 5, tel. 104, soovib oma kaubamajast politseiametkonnale kõige soodsamail tingimusi nägusaid, tugevaid, vastupidavaid ja kergeid Rootsi „Viklunds“ ja „Hermes“ jalgrattaid. Järelmaks võimaldatud, mis ei tõsta jalgratta õiget hinda

KARL KOORTI
LUKUSEPA- JA MEHAANIKATÖÖKOJAS
RAKVERES, PIKK TÄNAV NR. 68,

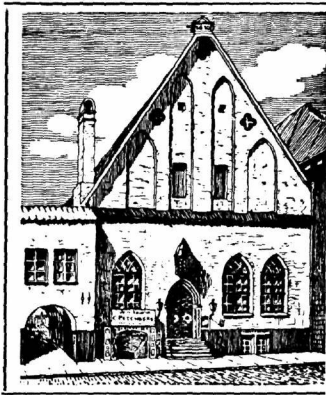
remonteeritakse ja parandatakse asjatundlikult kõige soodsamail tingimusi mootor- ja jalgrattaid ning tehakse teisi mehaanikatöid

Haavapalke

ostab kogu Eestis kõlgis jaamades

A.-S. The Timber Company

Pakkumistega palume pöörduda Tartu, Sõbra 56. Telefon 4-86, või Tallinna. Vabadusplats, „Eka“ maja. Telefon 440-76.

Ja ka lihavõtteks

ostab igaüks kõrgeväärtuslikke välismaa

Veine

Konjakeid

Likööre

Shampanjasid jne.

firmalt

C. PETENBERG

Tallinn, Börsikelder, Pikk 17. Tel. 434-85.

Tarvitage parandustel tagavaraosi

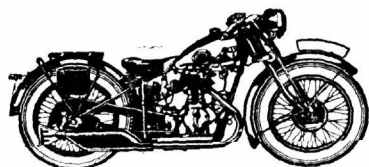
BOSCH

elektivarustusele Teie sõidukil!

Laduna sub esinduses

Ins. **ERIK KOCH**, ELEKTROTEHNIKA BÜROO

TALLINN, VENE 6, TELEFON 448-90.

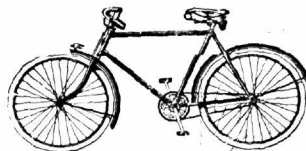

N.S.U.

mootorrattad

*Kõige ostetavamad mootorrattad Eestis.
Hiiglamenu leidnud rahuldatud omanike kaasabil!*

Kõrgekvaliteedilised jalgrattad:

Husqvarna
N.S.U.
Adler
Phänomen

A.-S. TORMOLEN & Ko

TALLINN, RAEKOJA PL. 17.

NARVA, JOALA TÄN. 14.

Dürkopp • Reece • Lewis • Union Special

õmblusmasinaid

rätsepa-, trikootaži-, saapapealse-, sadulsepa- ja pesutööstustele.

Müüb **O/Y Mercantile**, Helsingi

Esindaja ins.

ERICH KRIISA, TALLINN

Vana Posti 8 • Kõnetr. 451-81

EESTI KAUPMEESTE MAJANDUSKESKUS A.S.

Tallinn, Estonia pst. 27

Telefonid: Juhatus 413-03 Müügiosakond 413-04
Arveosakond 413-05

Martsipaani- ja šokolaadivabrik

Tallinn, Pikk tänav 16. Telefon number 442-76.

Georg Stude

asutatud 1864. aastal.

Speditsioon- ja Transportühing

Speditsioon „ESRA” Kinnitus

Tallinn, Vene tän. 6. • Tel. 448-12, 459-97

Foto
eriteadlase

Aug. Tanseri
Fototarvete ladu
ja laboratoorium

Tallinn, Vene tänav 7. Tel. 430-98.

Kevade uudiskupongid
kohale jõudnud. Tagavaralaos alati
suur valik
ülilkonna-, fraki- ja palituriide alal

Tallinn
Roosikrantsi tän. 16-2 Tel. 475-73

TALLINNA ÜHISPANGA

äriseis 1. jaanuaril 1938. a.

Aktiva.

Passiva.

1. Kassa	18.185.64
2. Hoiuarved	40.137.12
3. Väärtpaberid	11.124.04
5. Diskonteeritud vekslid	306.250.07
7. Tähtajalised laenud	7.485.—
9. Kikorrent laenud	175.169.61
10. Korrespondendid	796.03
11. Garantide deebitorid	29.328.—
13. Vallasvara	7.282.72
17. Muud aktivad	2.469.99
	<hr/>
	598.228.22

1. Osamaksud	71.630.64
2. Tagavarakapital	13.127.70
3. Eritagavarakapital	2.050.12
4. Amortisatsioonikapital	5.850.09
5. Hoiusummad	448.423.52
10. Väljaantud garantiid	29.328.—
13. Tuleva aasta tulud	3.815.63
14. Muud passivad	14.573.87
15. 1937. a. puhaskasu	9.428.65
	<hr/>
	598.228.22

Ü. K. EESTI RAHVAPANK

TALLINNAS, SUUR KARJA NR. 19
TELEFON NR. 425-55.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Ostab ja müüb välisraha ja igasuguseid kindlaprotsendilisi väärtpabereid.

Ühistegelistele kindlustusseltsidele ja -kassadele

korraldab

edasikindlustust

ning annab nõu ja juhatust asjaajamises

EESTI ÜHISTEGELINE KINDLUSTUS-KESKSELT

Tallinn, Suur Karja 19.

Postkast 122.

Kõnetraat 426-83

Pa-Mu mitterasvatav juuksefiksatiiv.

Kui tarvitate Pa-Mu juuksefiksatiivi, ei ole Teil rasvast voodipesu ega
määrdinud peakatte voodreid.
Sealjuures kinnitab Pa-mu juuksefiksatiiv Teie juuksed sama hästi kui
pomat, jätmata rasvast läiget.

A-S. E P H A G'i labor. Tallinn.

Reserveeritud N. K.

Kalaeksport Johannes Vanaase

Tallinn, Toom-Kuninga 24, tel. 461-45

Igasugu suitsu- ja värske kala ost ja müük

Ü. K. S. — Tallinn

1/2 **VIKERI TEHASED**, Jaama tänn. 8^a

TEL. 318-21 ja 320-01

Tallinn

Suurim ja moodsaim mööblitööstus Eestis. Valmistab: stiilset, rahvusparast ja terastoru mööblit. Puu-, metalli- ja nikeldamise töökojad. Eelarved tasuta.

Kohvik ja kondiitriäri

Feischner

Tallinn, Sarju tänav 48, telefonid 445-00, 436-58, 479-00

Paramount International Corporation'i New York, esindus Eestis.

Tallinn, S. Karja 18/15
Tel. 447-59

● **PARAFILM** ●

Telegrammi aadress:
„Parafilm“.

Kaubanduse A-s.
Hüppler & Ko.

Tallinn, S. Tartu m. 43
Tel. 305-01, 306-12

Soovitame suurel ja väikesel arvul rauda, plekki, igasuguseid

tööriistu, ehitusmaterjale

majapidamis-, jahi- ja maalritarbeid.

Ostame: vana rauda, malmi, plekki ja muid metalle.

Kala-eksportäri O.-ü. OSTAG

Tallinn, S. Roosikrantsi 4. Tel. 452-34

Kasepakkude jäänuseid: **pakuotsi, pindu ja hõövlilaaste**

MÜÜB: **PÕHJA POOLITÖÖSTUS**

S. TARTU MNT. 105.

TELEFON 301-04

Küllastage

Restorani „Liiva“

Liiva alevikus, Raudalu maanteel, telef. nr. 457-91
Ilus väljasõidukoht. Parim köök. Külmad napsid—maitsvad suupisted.

Restoran „Nõmme“

Nõmmel, Pärnu mnt. 129, telef. 520-68

Head napsid

Head suupisted

NÕMME MAJAOMANIKKUDE SELTSI EINELAUD

Nõmmel, Männi tn. 2, telef. 523-83

I klassi söögid ja joogid. Parim köök. Soe baar.

Okonoom Woldemar Porohov

Reserveeritud

Soovitame oma
rikkalikust valikust

elegantseid

daamide ja
härrade

IJÄRGU VALMISRIIETE ARI

MODELL ÜLIRIIDEID

HARJU 32 TEL 484-56

- * Viimased hooaja uudised
- * Tellimiste vastuvõtt

Kevadhooaja riidekaupu

parimas valikus pakub

A. Laamann

Tallinn, V. Karja 8

Kõige soodsamate tingimustega ostate
fotoaparate ja -tarbeid

KARL SILLAM'i fotoärist

Tallinn, Viru tän. 11

Kaup hääs kvaliteedis, rikkalik valik,
parimaist vabrikulist

Amatöör tööde vastuvõtt.

MALCOLM & Ko.

TALLINN

Inglise lina eksportfirma

OSAKONNAD:

Abjas,
Tartus,
Tõrvas,
Valgas,
Pärnus,
Võrus,
Petseris

Lina ost suurel ja väikesel arvul

Sukatööstus

Aktiiselts
Cotton

Tallinn,
Põhjapuiestee 7

TALLINN

MÜÜRIVAHE 2

„DANCING PARIS“

Mugavaim
ja
moodsaim
öölokaal
Tallinnas

Foto-

tarbeid

müügil

igas fotoäris

Ekspord-Liit

Tšehhoslovakkia

Vabariigi maadele

*

Expositor:

Emanuel J. Jizba

Tallinn, Kaupmehe tän. 11-3, telefon 469-01

Kõõma ja teiste juukse-
tarvitage haiguste vastu

CHOLESTIINI,

mis on saadaval kõigis apteekides,
valmistatud

G. Gnadeberg'i & E. Leiden'i
apteegis. Tallinn, Suur Karja 4

Jõudis müügile vanim prantsuse konjak

„Prunier“

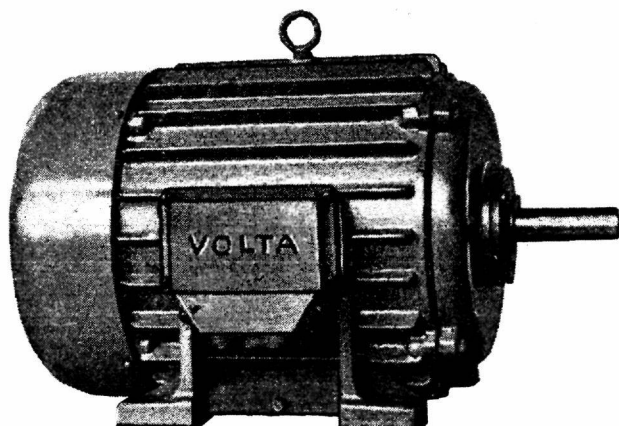
Saadaval parimates restoranides ja kauplustes.

Peamüügikoht:

A. Kampus, Tallinn, Vene 1.
Telefon 435-04

A-S. «VOLTA TEHASED»

TALLINN, SOO TÄN. 27. KODUKESKJAAM TEL. 477-66

GAASIKAITSE VARJENDITE
GAASIKURNAD JA VENTILATSIOON.
ELEKTRI- JA KEEVITUSSEADED ALA-
LISELE JA VAHELDUVALE VOOLULE.
ISEIMEVAD TIIBRATASPUMBAD.
ELEKTRI-TRIIKRAUAD LIHT-
JA TULEOHUTUS EHTUSVIISIS.
ELEKTRI-KEEDUPLAADIID.

Nõmme

T/Ü „TULU“

Peakauplus ja kontor:

Jaama tän. 12, telefon 520-92

KOLONIAALKAUBAD,
MAJATARBED,
EHITUSKAUBAD

Abikauplused: Metsa tän. 15, S. Pärnu mnt. 203,
Pikk tän. 27, Valdeki tän. 42,
Tähe tän. 11, Lootuse puiesteel 95,
Suurtüki tän. 5, Roheline tän. 5.

PUUHOOV

Raudtee tän. 62

LEIVATÖÖSTUS

Jaama tän. 12

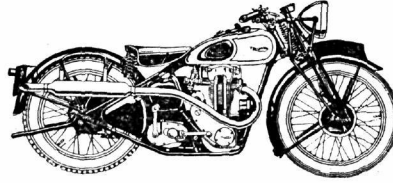
T/Ü „ARE“

Tartu, Suurturg 10

Telefon 18-80

Suur valik
Soodsad maksutingimused
Politseiametnike tollisoodustus

Algavaks hooajaks politseiperele suures valikus

MOOTORRATTAID: Triumph, B. M. W.,
Rudge, Wanderer

JALGRATTAID: saksa, inglise, rootsi ja ko-
dumaa vabrikute paremaid

KIRJUTUS- ja ARVEMASINAID,

fotoaparaate ja -tarbeid,
igasuguseid elektri- ja
raadiokaupu jne.

PÕLLUMAJANDUSE PANK

Asukoht: Tartus, Suurturg 9, omas majas.

Telefonid: juhatus 10-65, üld 16-99 ja 50.

AKTIVA.

Arvete seis 28. veebruaril 1938.

PASSIVA.

Kassa ja jlarv. teist. pank.	Kr.	566.240.13	Osa- ja muud kapitalid . . .	Kr.	211.672.50
Väärtpaberid ja osamaks			Hoiusummad:		
teistes asutustes	„	180.142.94	tähtajalis. Kr. 1.137.826.70		
Väärtused	„	34.216.36	jooksvad „ 1.425.572.91	„	2.563.399.61
Laenud	„	2.027.403.57	Võlad teistes Kredüitasut. . .	„	169.815.74
Korrespondendid	„	18.445.98	Korrespondendid	„	45.227.82
Garantii deebitorid	„	30.200.15	Väljaantud garantiid	„	30.200.15
Vallasvara	„	23.437.81	Tulud	„	41.392.87
Kinnisvara	„	196.169.56	Muud passivad	„	42.955.31
Kulud	„	12.268.09			
Muud aktivad	„	16.139.41			
	Kr.	3.104.664.—		Kr.	3.104.664.—

Pank võtab raha hoiule ajakohase %-ga, annab heade kindlustuste vastu takistuseta laenu-
sid, ostab E. V. Riigikassa pantkirju ja toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Korrespondendid kõigis tähtsamates keskkohdades.

Pank ostab ja müüb välisvaluutat.

Põllumajanduse Pangaga opereerivad kõik põllumehed, põllumajanduslikud ühised ja oma-
valitsused.

Panga juures E. O. ja Ü. A. Kindlustusselts „O m a“ agentuur.

Juhatus.